

STATISTIK OM ARBETSMARKNADEN

2021



2020 var året då många som tänkt ”jag kommer aldrig bli arbetslös” stod inför en reell risk, eller fullbordat faktum – nu måste jag både bildligt och bokstavligt se om mitt hus. Och kopplingen till hus ligger nära till hands när man pratar om arbetslöshetsförsäkringen – att försäkra sin inkomst borde vara lika självklart som att försäkra hus och hem.

KATARINA BENGTON EKSTRÖM
KASSAFÖRESTÅNDARE AKADEMIKERNAS A-KASSA

Produktion: Akademikernas a-kassa
Grafisk form och grafik: Fotoskrift AB

A-kassan fick en huvudroll

2020 var ett omvälvande år för världen, Sverige och för alla som bor här. Coronapandemin har påverkat på så många olika sätt att det är omöjligt att räkna upp dem alla. Hälsa, oro, praktiska förutsättningar, ekonomi för samhälle och individer, relationer, arbetsmarknad, kulturliv och politik, listan kan göras hur lång som helst.

2020 var året då a-kassan fick spela huvudrollen i svensk arbetsmarknadspolitik. För att minska påfrestningarna för såväl individer som samhälle sänkte man kraven för att kunna få a-kassa och höjde beloppen. A-kassorna hade bråda tider och kämpade för att hantera alla nya medlemmar och alla arbetslösa. Samtidigt jobbade a-kassorna febrilt med att besvara oroliga medlemmars frågor, implementera och kommunicera nya regler. Sammanlagt växte a-kassorna med 270 000 personer.

2020 var året då många som tänkt "jag kommer aldrig bli arbetslös" stod inför en reell risk, eller fullbordat faktum – nu måste jag både bildligt och bokstavligt se om mitt hus. Och kopplingen till hus ligger nära till hands när man pratar om arbetslöshetsförsäkringen – att försäkra sin inkomst borde vara lika självklart som att försäkra hus och hem. Förhoppningsvis försvinner inte denna insikt när vi kommit ur pandemin – risken att bli arbetslös kan vara större eller mindre men den kan komma väldigt snabbt och utan förvarning.

I Arbetslöshetsrapporten 2021 kan du, precis som varje år, bland annat läsa om hur sysselsättningen utvecklats, hur arbetslösheten på Arbetsförmedlingen sett ut och hur många som får a-kassa. Men det som skiljer från tidigare rapporter är förstås att många kurvor och siffror inte böljar långsamt – de sticker istället snabbt iväg. För att göra tydligt hur pandemin påverkat har vi valt att ha ett särskilt coronakapitel med statistik som vi tycker är extra intressant att ha med för att få en bild av krisåret 2020. För det är ett år vi kommer att minnas.

Katarina Bengtson Ekström
Kassaföreståndare Akademikernas a-kassa



2020 var ett omvälvande år som vi kommer att minnas.

Vi har gjort arbetslivet tryggt i 50 år

Akademikernas a-kassa bildades 1969 och drog igång verksamheten 1970. Sedan dess har antalet akademiker som vill vara försäkrade ökat varje år och i dag är vi Sveriges största a-kassa med fler än 750 000 medlemmar.

Sedan starten har försäkringen och a-kassorna genomgått många förändringar. Men syftet har hela tiden varit detsamma – att erbjuda människor en ekonomisk grundtrygghet vid arbetslöshet.

Innehåll

Arbetslöshetsrapporten 2021 innehåller en fullständig överblick av sysselsättningen och arbetslösheten i Sverige. Här redovisas och åskådliggörs statistik från bland andra SCB och Arbetsförmedlingen, och i år har vi valt att ta med extra statistik om coronakrisen.

1 Arbetsmarknaden

- 1.1 Färre sysselsatta och fler arbetslösa 6
- 1.2 Var tionde står utanför arbetskraften 6

2 Sysselsättningen

- 2.1 Färre sysselsatta men fler akademiker 7
- 2.2 Stort tapp i sysselsättningen 7
- 2.3 Stora regionala skillnader 8
- 2.4 Sverige – högst sysselsättningsgrad i EU 8
- 2.5 Män har högre sysselsättningsgrad 10
- 2.6 Ju längre utbildning desto
högre sysselsättning 10
- 2.7 Flest sysselsatta inom finans 10
- 2.8 1 av 4 kvinnor arbetar deltid 11
- 2.9 Yngre, äldre och kvinnor arbetar deltid 11
- 2.10 Var fjärde deltidsarbetande vill jobba heltid... 11
- 2.11 9 av 10 är anställda 13
 - 2.11.1 Fast anställda 13
 - 2.11.2 Tidsbegränsat anställda 13
 - 2.11.3 Företagare 13
- 2.12 Färre nyanställningar 13
- 2.13 Kontakter – vanligaste
rekryteringskanalen 13

3 Arbetslösheten

- 3.1 Från låg till relativt hög arbetslöshet 14
- 3.2 Arbetslösheten ökade med 27 procent 14
- 3.3 Kraftig ökning av antalet varsel 14
- 3.4 Arbetslösheten i Europa 14
- 3.5 Högst arbetslöshet i Södermanland 16
- 3.6 Arbetslöshet varierar med ålder 17
- 3.7 Kort utbildning – hög arbetslöshet 17
- 3.8 En tredjedel saknar gymnasieutbildning 18
- 3.9 Många nya arbetslösa 18
- 3.10 Stora skillnader i landet 18
- 3.11 Majoriteten har en svag position 20
- 3.12 Tuffare konkurrens om jobben 20
- 3.13 Flest utomeuropeiskt födda 20
- 3.14 Långtidsarbetslösheten ökar 21
- 3.15 Genomsnittlig arbetslöshetstid
– 30 veckor 22
- 3.16 Kortutbildade är arbetslösa längre 22
- 3.17 Större oro för arbetslöshet 23

4 Ungdomsarbetslösheten

- 4.1 75 000 unga varken arbetar eller studerar 24
- 4.2 10 procent arbetslösa ungdomar i EU 25
- 4.3 Var tredje finns inte i registren 25
- 4.4 Fler arbetslösa ungdomar 26
- 4.5 Gymnasieutbildning – viktigaste faktorn 26
- 4.6 3 år efter gymnasiet 26
- 4.7 Antalet högskolestudenter ökade 26



Coronapandemin väntas leda till att antalet sysselsatta och arbetade timmar blir långsiktigt lägre och arbetslösheten långsiktigt högre. Hur stora de långsiktiga effekterna på arbetsmarknaden blir är dock mycket svårt att veta, även i efterhand, då dessa inte är direkt observerbara utan måste bedömas med hjälp av olika indikatorer och ekonometriska modeller. Effekterna kommer dock inte att bli permanenta utan klingar av efter en tid.

KÄLLA: SVERIGES RIKSBANK, EKONOMISKA KOMMENTARER 8 JANUARI 2021



5 Ersättning och a-kassa

5.1 Nästan hälften får a-kassa	28	5.7 43 procent fler ersättningstagare	30
5.2 Andelen som får a-kassa ökar med åldern	28	5.8 Fler fick mer ersättning	31
5.3 Högst andel med a-kassa i Blekinge	28	5.9 Längre tider med a-kassa	31
5.4 Kraftig ökning av medlemmar i a-kassan	28	5.10 119 000 fick försörjningsstöd	33
5.5 Fler arbetslösa med i a-kassan	28	5.11 25 a-kassor	33
5.6 Hög andel medlemmar i Norrland	30		

6 Coronakrisen

6.1 Kraftigt tapp i sysselsättningen	34	6.6 Många branscher har påverkats	34
6.2 Kraftig ökning av inskrivna arbetslösa	34	6.7 A-kassan	36
6.3 Störst förändring för ungdomarna	34	6.8 Dubbelt så många nya ersättningstagare	36
6.4 Färre konkurser men fler anställda berördes	34	6.9 100 kronor mer per dag	36
6.5 90 000 ansökningar om korttidsstöd	34	6.10 Ekonomiskt bistånd	36

Bra att veta när du läser statistiken

Arbetskraften består av de personer i arbetsför ålder som vill och kan arbeta. **Vi har valt att fokusera på personer mellan 20 och 64 år om inget annat anges.** I EU har man bestämt att den officiella statistiken ska utgå från åldersspannet 15–74 år när det gäller arbetskraften. Vi tycker inte att den åldersindelningen fullt ut speglar dem som arbetar i Sverige, med tanke på skol- och pensionsålder.

Statistiken visar hur det såg ut 2020, om något annat år har använts framgår det av texten.

Vi har brutit siffrorna på kvinnor, män och ålder eftersom det är de uppgifter som finns tillgängliga. När vi använder begreppet akademiker avses personer 20–64 år med minst 3 års eftergymnasial utbildning.

SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU) och Undersökningar av levnadsförhållanden är urvalsundersökningar som bygger på intervjuer. Övriga statistikkällor i denna rapport är registerbaserade. AKU ligger också till grund för statistiken till Eurostat.

Mer om statistiken 39

1 Arbetsmarknaden

2020 uppgick Sveriges befolkning till 10,4 miljoner och av dem var det 57 procent, 5,9 miljoner som var i åldern 20–64 år. De flesta av dem, 81 procent, arbetade, 7 procent var arbetslösa och 13 procent ingick inte i arbetskraften. De sysselsatta och de arbetslösa utgör tillsammans Sveriges arbetskraft, det är de som vill och kan arbeta. Och en del av dem har mött en tuff arbetsmarknad under 2020.

1.1 Färre sysselsatta och fler arbetslösa

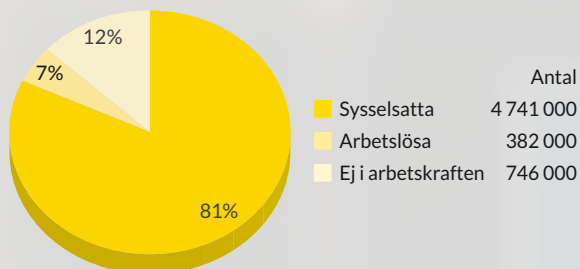
År 2020 blev det, som en direkt följd av Coronapandemin, en tydligt minskad sysselsättning och ökad arbetslöshet. Sysselsättningsgraden i åldersgruppen 20–64 år minskade från 82,1 till 80,8 procent och arbetslösheten ökade från 5,9 till 7,5 procent. Andelen som inte ingick i arbetskraften var i stort sett oförändrad. Det så kallade arbetskraftstalet var 87,3 procent – oförändrat jämfört med 2019 men med en annan fördelning – fler arbetslösa och färre sysselsatta.

1.2 Var tionde står utanför arbetskraften

746 000 personer, ungefär 13 procent, av Sveriges befolkning (20–64 år) står utanför arbetskraften. Jämfört med 2019 har det inte skett någon andelsmässig förändring av den gruppen. Men på en 10-årsperiod har antalet minskat med drygt 100 000 personer. Den grupp som har haft den största minskningen är de sjuka – från 366 000 till 221 000. Bland kvinnorna var det år 2020 16 procent som inte ingick i arbetskraften och bland männen 10 procent.

1.1 Arbetsmarknaden

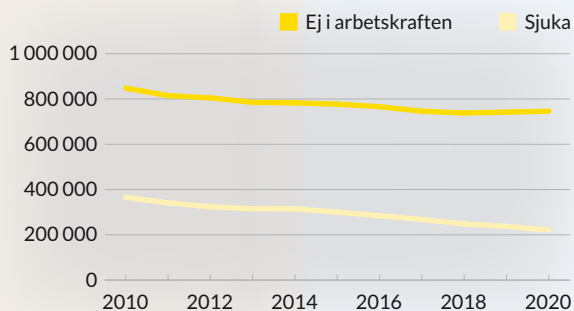
[Antal, Andel]



Kategori	Andel
Av de sysselsatta var	
Fast anställda	79%
Tidsbegränsat anställda	12%
Företagare	9%
Av de arbetslösa var	
Långtidsarbetslösa, 6 månader eller mer	31%
Arbetslösa, mindre än 6 månader	69%
Av de som inte var i arbetskraften var	
Sjuka	30%
Studerande	30%
Pensionärer	9%
Gjorde annat till exempel hemarbetande, latent arbetssökande, lediga	27%

1.2 Utanför arbetskraften

[Antal]



! Antalet som inte ingår i arbetskraften har de senaste åren minskat. Den största gruppen, de sjuka, har minskat med cirka 40 procent på 10 år.

Sysselsättningen

2

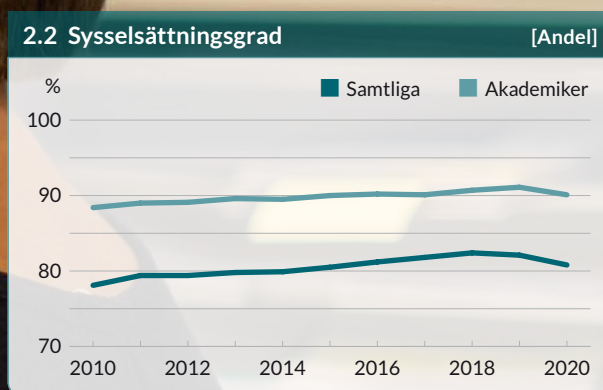
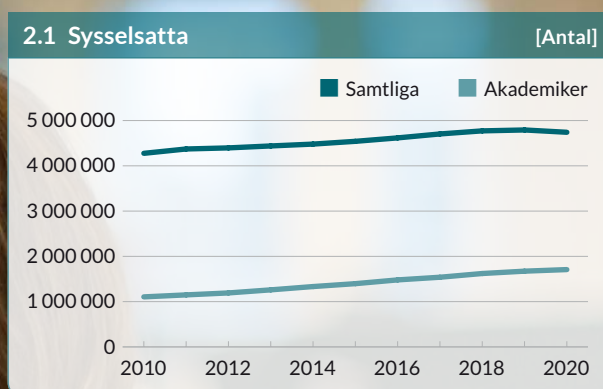
Corona har påverkat sysselsättningen. 2020 hade 4,7 miljoner av de som var 20–64 år ett jobb. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 81 procent, vilket är en minskning jämfört med 2019 och det är första gången på många år som den sjunker. Antalet anställda minskade och företagen gjorde färre nyrekryteringar. Men fortfarande har Sverige den högsta sysselsättningen i EU.

2.1 Färre sysselsatta men fler akademiker

Efter att ha ökat under stor del av 2010-talet minskade antalet sysselsatta med 51 000 personer, eller 1 procent, under 2020 – från 4 792 000 till 4 741 000. 2020 hade 36 procent av alla sysselsatta en eftergymnasial utbildning på minst 3 år. Antalet sysselsatta akademiker fortsatte trots pandemin att öka, med 2 procent, från 1 673 000 till 1 708 000. Men även arbetslösheten ökade bland akademiker, se sidan 14.

2.2 Stort tapp i sysselsättningen

I åldersgruppen 20–64 år har andelen sysselsatta av befolkningen minskat från 82,1 till 80,8 procent. Pandemin har alltså inneburit ett tydligt trendbrott eftersom sysselsättningskurvan i många år dessförinnan pekat uppåt. Akademiker har fortfarande en hög sysselsättningsgrad men trots att antalet sysselsatta akademiker har ökat så har andelen sysselsatta minskat, med 1 procentenhet från 91,1 till 90,1 procent.



2.3 Stora regionala skillnader

Sysselsättningens storlek varierar i landet och 2020 skiljde det mer än 8 procentenheter mellan Jönköpings län som hade den högsta sysselsättningsgraden, 85,3 procent, och Blekinge län som hade den lägsta med 77,0 procent. Och på kommunal nivå är skillnaderna större än så. Mellan storstadskommunerna var det stor skillnad, till exempel hade kvinnorna i Stockholm år 2020 mer än 10 procentenheters högre sysselsättning än kvinnorna i Malmö. På länsnivå var sysselsättningsgraden bland kvinnor högst i Jönköpings län och lägst i Blekinge län och bland männen var den högst i Jönköpings län och lägst i Värmlands län. Jämför man alla 290 kommuner och andelen förvärvsarbetande 2019 så var spridningen stor – mellan Nykvarns kommun i Stockholms län som hade den högsta andelen förvärvsarbetande och Eda kommun i Värmlands län som hade den lägsta, skiljde det drygt 22 procentenheter.

2.4 Sverige – högst sysselsättningsgrad i EU

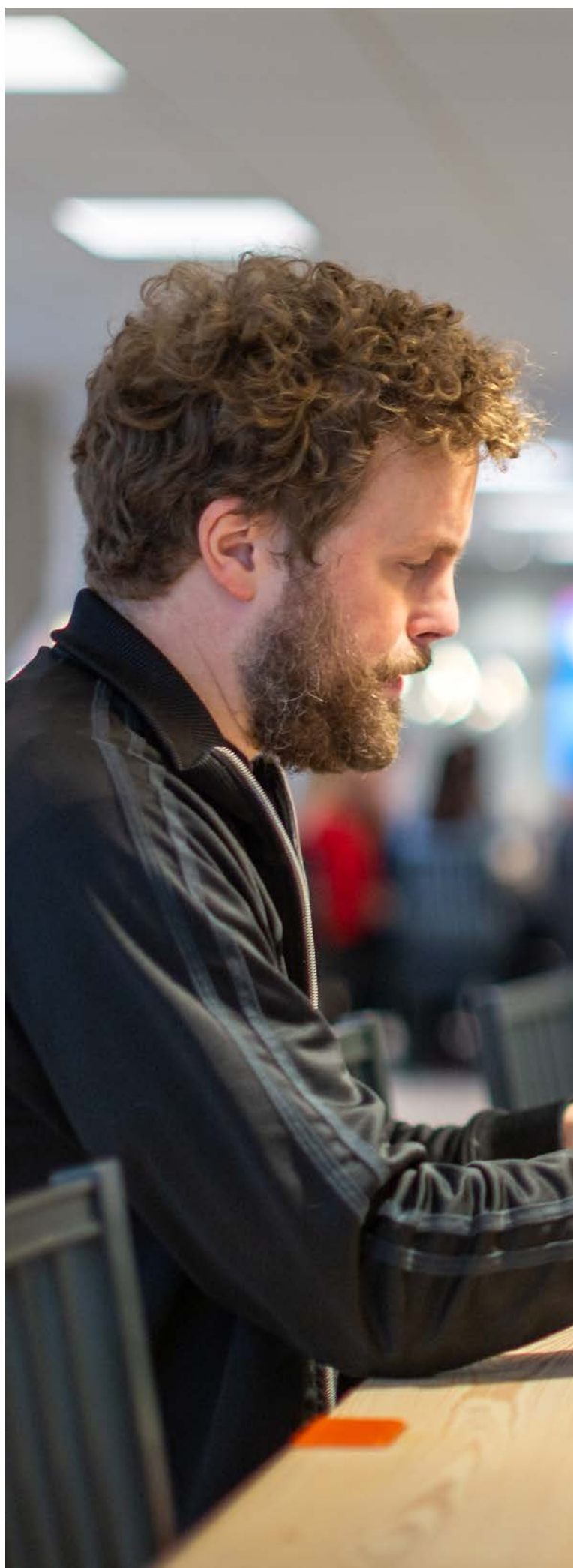
EU har haft som mål att 75 procent av dem i arbetsför ålder ska vara sysselsatta år 2020. Sverige, som sedan länge uppnått det målet, hade 2019 den högsta sysselsättningsgraden i EU med 82,1 procent, därefter kom Tyskland med 80,6 procent. Lägst sysselsättningsgrad hade Grekland – 61,2 procent. I alla länder har kvinnorna lägre sysselsättningsgrad än männen och i vissa länder är skillnaderna stora, i till exempel Grekland är det 20 procentenheters skillnad i hur stor andel av kvinnorna och männen som arbetar.

Sannolikt kommer Coronapandemin att påverka möjligheterna att nå sysselsättningsmålet. Dessutom var 2019 sista året som Storbritannien ingick i statistiken och om man tar bort Storbritannien och tittar på EU27 så var snittet 73,1 procent – nästan 1 procentenhet lägre än för EU28, vilket betyder att Storbritannien bidragit till ett högre snitt.



”Coronakrisen har satt stopp för en 6 år lång positiv utveckling på arbetsmarknaden. Det har påverkat alla i EU, särskilt de unga och de med tillfälliga eller typiska anställningar”, säger kommissionär Nicolas Schmit med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter i ett uttalande.

KÄLLA: EUROPAPORTALEN 18 NOVEMBER 2020

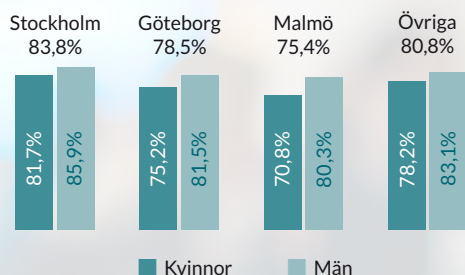


2.3 Sysselsatta per län och storstadskommuner

[Antal, Andel]

Län	Samtliga		Kvinnor	Män
Jönköpings	168 000	85,3%	83,8%	86,6%
Stockholms	1 198 500	83,8%	81,7%	85,8%
Hallands	152 200	83,1%	82,5%	83,7%
Gotlands	25 200	82,3%	78,2%	86,0%
Norrbottnens	115 300	81,7%	79,7%	83,3%
Västerbottens	125 200	81,5%	77,9%	84,9%
Västra Götalands	810 900	81,4%	78,5%	84,1%
Västernorrlands	106 500	80,8%	78,9%	82,4%
Jämtlands	56 800	80,2%	79,4%	80,9%
Kronobergs	88 900	79,9%	77,3%	82,6%
Örebro	134 400	79,9%	78,3%	81,4%
Kalmar	103 200	79,3%	75,1%	83,2%
Dalarnas	119 900	79,3%	76,9%	81,6%
Gävleborgs	121 000	79,3%	76,7%	81,6%
Östergötlands	207 900	78,6%	76,9%	80,1%
Värmlands	125 100	78,6%	77,4%	79,7%
Västmanlands	118 300	78,2%	76,0%	80,4%
Södermanlands	120 800	77,9%	75,4%	80,3%
Uppsala	175 600	77,5%	74,6%	80,5%
Skåne	600 900	77,3%	73,6%	80,9%
Blekinge	66 100	77,0%	71,8%	82,0%
Hela riket	4 740 500	80,8%	78,2%	83,2%

Sysselsättning per storstadskommun



De fem kommuner som hade högst sysselsättning 2019*

Nykvarn	88,9%
Habo	88,2%
Krokomb	87,0%
Knivsta	86,9%
Kungsbacka	86,8%

De fem kommuner som hade lägst sysselsättning 2019*

Ljusnarsberg	69,8%
Perstorp	69,6%
Lund	69,2%
Malmö	68,6%
Eda	66,6%

* Andel förvärvsarbetande 2019, registerbaserat

KÄLLA: SCB, AKUOCHRAMS

2.4 Sysselsatta i EU

[Antal, Andel]

Land	Samtliga		Kvinnor	Män
Sverige	4 791 000	82,1%	79,7%	84,4%
Tyskland	39 955 000	80,6%	76,6%	84,6%
Tjeckien	5 126 000	80,3%	72,7%	87,7%
Estland	627 000	80,2%	76,3%	84,0%
Nederländerna	8 077 000	80,1%	75,5%	84,8%
Norge	2 511 000	79,5%	76,8%	82,0%
Storbritannien	30 393 000	79,3%	74,6%	84,0%
Danmark	2 637 000	78,3%	74,7%	81,9%
Finland	2 411 000	77,2%	75,8%	78,5%
Ungern	4 406 000	75,3%	67,6%	83,1%
Bulgarien	3 121 000	75,0%	70,7%	79,3%
Polen	16 012 000	73,0%	65,3%	80,7%
Frankrike	26 321 000	71,6%	68,1%	75,2%
Rumänien	8 320 000	70,9%	61,3%	80,3%
Spanien	19 417 000	68,0%	62,1%	74,0%
Italien	22 579 000	63,5%	53,8%	73,4%
Grekland	3 811 000	61,2%	51,3%	71,3%
EU	221 314 000	73,9%	68,2%	79,6%

Not: 2019. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

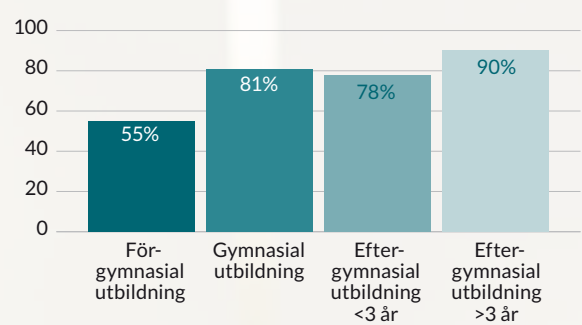
KÄLLA: EUROSTAT

2.5 Sysselsättningsgrad per kön och ålder [Andel]

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	19%	14%	23%
55-64 år	78%	76%	80%
45-54 år	88%	86%	90%
35-44 år	87%	83%	90%
25-34 år	80%	77%	83%
20-24 år	58%	56%	59%
15-19 år	21%	24%	18%

KÄLLA: SCB, AKU

2.6 Sysselsättningsgrad per utbildningsnivå [Andel]



KÄLLA: SCB, AKU

2.7 Sysselsatta per näringsgren [Antal, Andel]

	Antal	Andel
Samtliga sysselsatta	4 741 000	
Finansiell verksamhet, företagstjänster	816 000	17%
Vård och omsorg	720 000	15%
Tillverkning och utvinning, energi och miljö	551 000	12%
Utbildning	548 000	12%
Handel	522 000	11%
Offentlig förvaltning med mera	356 000	8%
Byggverksamhet	335 000	7%
Information och kommunikation	267 000	6%
Transport	223 000	5%
Personliga och kulturella tjänster	222 000	5%
Hotell och restaurang	116 000	2%
Jordbruk, skogsbruk och fiske	60 000	1%
Uppgift saknas	7 000	0%

KÄLLA: SCB, AKU

2.5 Män har högre sysselsättningsgrad

Totalt var 2 244 000 kvinnor och 2 497 000 män sysselsatta 2020 – för männen innebär det en sysselsättningsgrad på 83,2 procent och för kvinnorna 78,2 procent (20-64 år). Sysselsättningsgraden minskade med 1,5 procentenheter för kvinnorna och 1,2 procentenheter för männen som en följd av Corona. Männen har högre sysselsättningsgrad än kvinnorna i alla åldersgrupper utom en. I den yngsta åldersgruppen, 15-19 år, har kvinnor högre sysselsättningsgrad, vilket indikerar att det bland de allra yngsta är vanligare att kvinnorna jobbar extra vid sidan om studierna. Kvinnornas i övrigt lägre sysselsättningsgrad beror bland annat på att de i högre grad än männen är hemarbetande, sjuka och studerar på heltid.

2.6 Ju längre utbildning desto högre sysselsättning

Skillnaden i sysselsättningsgrad är stor beroende på utbildningsnivå. Bland dem som har endast för-gymnasial utbildning var det 55 procent som var sysselsatta år 2020, och betydelsen av att ha minst en gymnasieutbildning är tydlig – de som gått klart gymnasiet har 26 procentenheters högre sysselsättningsgrad. Och en eftergymnasial utbildning på

minst 3 år ger ännu bättre förutsättningar för en stark förankring på arbetsmarknaden, i den gruppen är 9 av 10 sysselsatta. Arbetsförmedlingen säger i sin prognos att det finns en risk att personer med kort utbildning lämnar arbetskraften när konkurrensen om jobben ökar.

2.7 Flest sysselsatta inom finans

Finansiell verksamhet och företagstjänster är den näringsgren som sysselsätter flest personer, 816 000 eller 17 procent av alla sysselsatta. Därefter kommer vård och omsorg med 720 000, 15 procent. Antalet sysselsatta i finansiell verksamhet har på 10 år ökat med 23 procent och i vård och omsorg med 7 procent. 99 procent av de sysselsatta i vård och omsorg är anställda och 78 procent är kvinnor, motsvarande andel i den finansiella verksamheten är 87 respektive 43 procent. Den näringsgrenen som har minst antal sysselsatta – jordbruk, skogsbruk och fiske har minskat med 22 procent på 10 år. Den näringsgren som ökat mest är information och kommunikation som ökat med 56 procent.

2.8 Sysselsättning, deltid [Antal, Andel]		
Kvinnor	Samtliga	Akademiker
Sysselsatta, antal	2 244 000	989 000
- varav deltid (1-34 timmar/vecka)	26%	19%
- varav heltid (35- timmar/vecka)	74%	81%
Män		
Sysselsatta, antal	2 497 000	719 000
- varav deltid (1-34 timmar/vecka)	12%	10%
- varav heltid (35- timmar/vecka)	88%	90%

KÄLLA: SCB, AKU

2.9 Deltidsarbete per kön och ålder [Andel]			
Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	68%	77%	63%
55-64 år	20%	27%	14%
45-54 år	13%	19%	7%
35-44 år	16%	23%	9%
25-34 år	19%	26%	13%
20-24 år	41%	52%	32%
15-19 år	74%	84%	62%

KÄLLA: SCB, AKU



2.8 1 av 4 kvinnor arbetar deltid

Den genomsnittliga veckoarbetstiden är 38 timmar och bland alla sysselsatta 20-64 år var det 81 procent som arbetade heltid, det vill säga 35 timmar eller mer. Deltidsarbete är dubbelt så vanligt bland kvinnor än bland män, 26 procent av de sysselsatta kvinnorna och 12 procent av männen jobbar deltid, max 34 timmar i veckan. Högutbildade kvinnor arbetade 2020 i lägre uträkning deltid medan det inte var någon större skillnad mellan låg- respektive högutbildade män. De senaste 10 åren har andelen deltidarbetande kvinnor minskat från 33 till 26 procent medan andelen deltidarbetande män har varit i stort sett oförändrad.

2.9 Yngre, äldre och kvinnor arbetar deltid

Ungdomar och äldre arbetar av naturliga orsaker så som skola och pension, oftare deltid, och i alla åldersgrupper arbetar kvinnorna mer deltid än männen. Sverige är ett av världens mest jämställda länder men det finns fortfarande stora skillnader när det gäller till exempel det obetalda hemarbetet, vilket får konsekvenser för bland annat kvinnors löneutveckling och karriärmöjligheter. Förekomsten av deltidstjänster inom kvinnodominerade yrken är också en orsak till att högre andel kvinnor deltidarbetar.

2.10 Var fjärde deltidarbetande vill jobba heltid

Den vanligaste orsaken till att man jobbar deltid är att man inte fått eller hittat ett heltidsjobb, och det gäller för både kvinnor och män. Att kvinnor tar större ansvar för barn och familj syns också tydligt - den näst vanligaste orsaken till att kvinnorna jobbade deltid var vård av barn, bland männen var den näst vanligaste orsaken att de studerade.

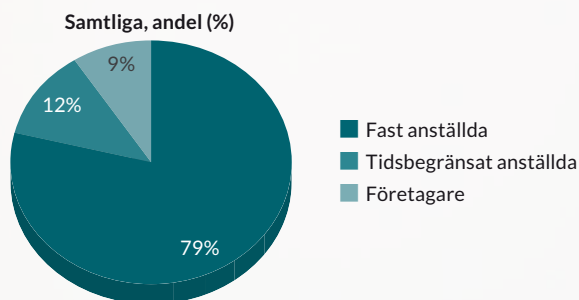
Kvinnor upplever i dubbelt så hög grad som män att de inte orkar arbeta mer än deltid för att deras jobb är för fysiskt och/eller psykiskt krävande. Kontaktyrken, så som vård, omsorg, skola och socialtjänst är exempel på kvinnodominerade yrkesområden. Statistik över sjukskrivningar visar också att kvinnor är sjukskrivna i högre grad än män.



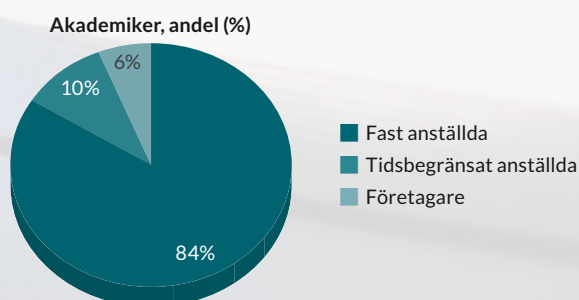
Kvinnor jobbar till exempel oftare inom offentlig sektor, de jobbar oftare deltid och har längre ledigheter i samband med att de blir föräldrar. KÄLLA: IFAU

2.11 Anställda och företagare

[Antal, Andel]



	Samtliga, antal
Fast anställda	3 746 000
Tidsbegränsat anställda	575 000
Företagare	420 000



	Akademiker, antal
Fast anställda	1 432 000
Tidsbegränsat anställda	178 000
Företagare	98 000

2.11.1 Fast anställda per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	38%	44%	34%
55-64 år	81%	86%	77%
45-54 år	83%	86%	80%
35-44 år	83%	85%	82%
25-34 år	77%	76%	79%
20-24 år	51%	47%	55%
15-19 år	29%	31%	26%

2.11.2 Tidsbegränsat anställda per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	23%	32%	17%
55-64 år	6%	6%	5%
45-54 år	6%	7%	4%
35-44 år	8%	10%	6%
25-34 år	18%	21%	15%
20-24 år	47%	52%	43%
15-19 år	68%	68%	68%

2.11.3 Företagare anställda per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	39%	24%	48%
55-64 år	13%	8%	18%
45-54 år	11%	6%	16%
35-44 år	9%	5%	12%
25-34 år	5%	3%	6%
20-24 år	2%	-	3%
15-19 år	3%	-	-

2.12 Nyanställningar (15-74 år)

[Antal, Andel]

	Antal	Andel
Samtliga nyanställningar	1 358 000	

Sektor	Antal	Andel
Offentlig sektor	409 000	31%
Privat sektor	920 000	68%
Uppgift saknas	28 000	

Anställningsform	Antal	Andel
Fast anställning	458 000	34%
Tidsbegränsad anställning	900 000	66%

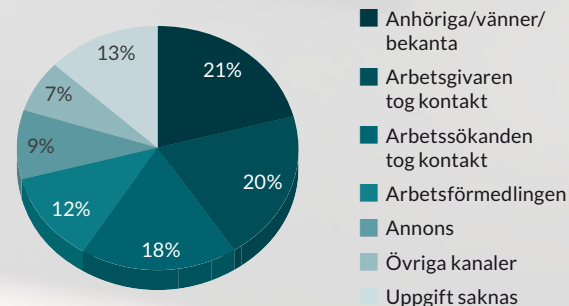
Tidigare arbetskraftstillhörighet	Antal	Andel
Sysselsatta	580 000	43%
Arbetslösa	404 000	30%
Ej i arbetskraften	374 000	28%

Ålder på nyanställda	Antal	Andel
65-74 år	33 000	2%
55-64 år	86 000	6%
45-54 år	147 000	11%
35-44 år	184 000	14%
25-34 år	384 000	28%
15-24 år	522 000	38%

KÄLLA: SCB, AKU

2.13 Rekryteringskanaler

[Andel]



KÄLLA: SCB, AKU



2.11 9 av 10 är anställda

Av alla sysselsatta (20–64 år) är mer än 90 procent anställda och merparten av dem har en fast anställning. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet anställda med ungefär 40 000 personer och främst skedde minskningen bland de tidsbegränsat anställda. Bland akademikerna är det högre andel fast anställda, lägre andel tidsbegränsat anställda och också lägre andel företagare.

2.11.1 Fast anställda

Andelen fast anställda var högre bland kvinnor än bland män. Av alla sysselsatta 20–64 år var det 81 procent av kvinnorna och 77 procent av männen som var fast anställda. Kvinnorna har högre andel med fast anställning i alla åldersgrupper utom en – bland 20–24-åringarna är fler män tillsvidareanställda.

2.11.2 Tidsbegränsat anställda

Tidsbegränsade anställningar är vanligast bland ungdomar, vilket bland annat beror på att de i större utsträckning jobbar extra vid sidan om studierna. Andelen tillfälliga anställningar minskar högre upp i åldrarna och ökar igen efter pensionsåldern. Av alla anställda var det 13 procent som var tidsbegränsat anställda, 15 procent för kvinnorna och 12 procent för männen, och de siffrorna är så gott som oförändrade jämfört med 2019.

2.11.3 Företagare

Bland männen är det mer än dubbelt så stor andel som är företagare än bland kvinnorna, 12 procent jämfört med 5 procent (20–64 år). Störst andel hittar man bland pensionärerna där 24 procent av de kvinnor och 48 procent av de män som arbetade, gjorde det i sitt eget företag.

2.12 Färre nyanställningar

Totalt nyanställdes i snitt 1 358 000 personer (15–74 år) under 2020, vilket är en minskning med 12 procent jämfört med 2019 då 1 543 000 nyanställningar gjordes. Pandemin har framför allt slagit mot privat sektor, i offentlig sektor var antalet i stort sett oförändrat. 43 procent av dem som anställdes kom direkt från ett annat jobb, 30 procent hade varit arbetslösa innan och 28 procent hade stått utanför arbetskraften. Majoriteten, 66 procent, var tidsbegränsade anställningar.

2.13 Kontakter – vanligaste rekryteringskanalen

Det vanligaste sättet att hitta ett jobb är via kontakter och den vanligaste kontakten är den som sker direkt med arbetsgivaren. 4 av 10 av de (15–74 år) som nyanställdes hade fått kännedom om jobbet när de hade haft kontakt med arbetsgivaren och 2 av 10 fick det via släkt och vänner.

3 Arbetslösheten

I snitt var 382 000 personer (20–64 år) arbetslösa år 2020. Det motsvarar 7,5 procent av arbetskraften och är en kraftig ökning jämfört med 2019. Av de anmälda på Arbetsförmedlingen är det fortsatt stor andel arbetslösa som har svårt att komma in på arbetsmarknaden, och de riskerar att få det ännu tuffare under och efter pandemin. En viktig del är utbildningen – de med kort utbildning är i högre grad arbetslösa och deras tid i arbetslöshet är längre.

3.1 Från låg till relativt hög arbetslöshet

1,9 procent – så låg var arbetslösheten för 30 år sedan, år 1990. I samband med krisen i början på 1990-talet steg den kraftigt och under stora delar av 90-talet var den mycket hög; 1996 passerade den 10 procent. Lågkonjunkturen i början på 00-talet och finanskrisen 2008/2009 syns också tydligt i arbetslöshetsstatistiken. Därefter gick arbetslösheten ned men har hela tiden varit långt ifrån de låga nivåer som var innan 1990-talskrisen. Trenden bröts på grund av coronapandemin 2020 och arbetslösheten ökade igen. Coronakrisen är en så kallad konjunkturarbetslöshet – det är sämre tider för företagen och de måste minska sin personalstyrka. Andra typer av arbetslöshet är friktionsarbetslöshet som är kortsiktig och som beror på matchningsproblem, och strukturarbetslöshet som är mer långvarig och som beror på obalans mellan utbud och efterfrågan av arbetskraft.

3.2 Arbetslösheten ökade med 27 procent

I snitt var 382 000 personer arbetslösa 2020, vilket motsvarar 7,5 procent av arbetskraften. Det är en ökning med 81 000, eller 27 procent, jämfört med 2019. Antalet arbetslösa kvinnor var 178 000, en ökning med 24 procent, och antalet arbetslösa män 205 000, en ökning med 30 procent. Männen arbetslöshet var 7,6 procent och kvinnornas 7,3 procent. Av de 382 000 arbetslösa var 71 000 akademiker – 4 procent av det totala antalet akademiker i arbetskraften, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2019. Bland akademikerna hade männen högre arbetslöshet än kvinnorna, 4,3 procent jämfört med 3,8 procent.

3.3 Kraftig ökning av antalet varsel

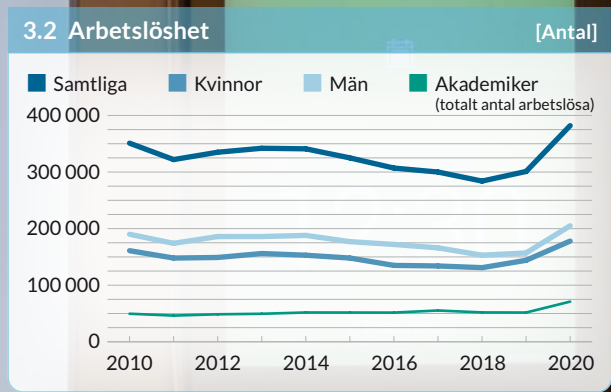
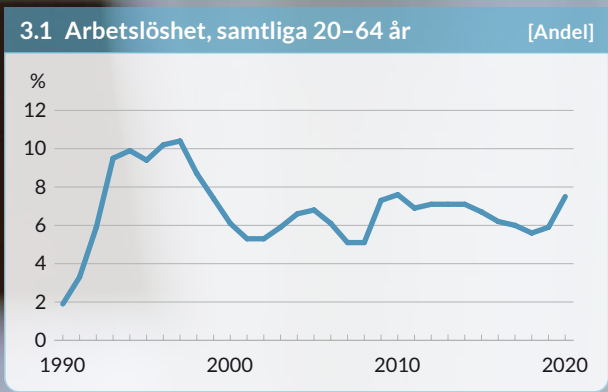
Arbetsgivare är skyldiga att meddela Arbetsförmedlingen när minst 5 av deras medarbetare i ett län riskerar att sägas upp på grund av arbetsbrist. 2020 varslades 123 500 personer, en ökning med 137 procent jämfört med året innan. Uppföljningen av 2019 års varsel visar att 57 procent av de som varslades blev uppsagda. Även om uppföljningssiffror för 2020 inte var fullständiga när den här rapporten producerades kan man av siffrorna ändå se att det är fler som är varslade och fler som faktiskt blivit arbetslösa under de första månaderna 2020. Och backar man tillbaka till krisåret 2009 då det varslades 104 000 personer, så var det då 31 procent som blev arbetslösa inom 9 månader.

3.4 Arbetslösheten i Europa

2019, det vill säga året innan pandemin ritade om arbetslöshetskartan, var cirka 15,5 miljoner personer (20–64 år) i de 28 EU-länderna arbetslösa och den genomsnittliga arbetslösheten var 6,1 procent – en minskning 0,6 procentenheter jämfört med 2018. Skillnaderna i arbetslöshet är stora mellan länderna och mellan kvinnor och män. Grekland hade både den högsta arbetslösheten och den största skillnaden i arbetslöshet mellan kvinnor och män – där skilde det nästan 8 procentenheter mellan kvinnors och mäns arbetslöshet. Kvinnors arbetskraftsdeltagande är också väldigt lågt i Grekland; 65,3 procent av kvinnorna deltar i arbetskraften vilket kan jämföras med Sveriges 84,8 procent. Den lägsta arbetslösheten av EU-länderna hade Tjeckien med 2,0 procent.



Den som saknar sysselsättning men kan ta ett arbete är arbetslös. Arbetslöshet innebär att det finns människor som kan arbeta, men inte har någon sysselsättning. Den som inte har något arbete, men kan jobba och aktivt söker arbete, räknas som arbetslös. Det gäller också personer som har fått jobb och väntar på att få börja på det inom tre månader, men kan jobba tidigare än så. Hur hög arbetslösheten är beror bland annat på hur många som aktivt söker jobb. Om fler söker jobb aktivt utan att få jobb ökar arbetslösheten. KÄLLA: SCB



3.3 Varslade och uppsagda [Antal, Andel]

	2018		2019		2020	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Samtliga varslade	35 900		52 200		123 500	
Varslade som blivit uppsagda		73%		57%		57%
- varav kvinnor		38%		35%		41%
- varav män		62%		65%		59%
Andel av varslade som någon gång blivit arbetslösa inom 9 månader efter varslet		16%		16%		19%*
- varav kvinnor		41%		34%		41%
- varav män		59%		66%		59%

* Uppföljningen för 2020 endast fram till och med april 2020.

KÄLLA: ARBETSFORMEDJINGEN

3.4 Arbetslösa i EU [Antal, Andel]

Land	Samtliga		Kvinnor	Män
Grekland	819 000	17,3%	21,6%	13,9%
Spanien	3 248 000	13,8%	15,7%	12,1%
Italien	2 582 000	9,9%	11,0%	9,0%
Frankrike	2 506 000	8,2%	8,1%	8,3%
Finland	184 000	6,1%	5,5%	6,6%
Sverige	376 000	6,0%	6,0%	5,9%
Danmark	152 000	4,7%	4,9%	4,5%
Estland	31 000	4,3%	4,9%	3,9%
Bulgarien	143 000	4,2%	3,8%	4,5%
Rumänien	353 000	3,7%	3,2%	4,1%
Storbritannien	1 269 000	3,4%	3,2%	3,5%
Ungern	160 000	3,3%	3,4%	3,2%
Norge	104 000	3,3%	2,9%	3,6%
Polen	558 000	3,2%	3,6%	3,0%
Tyskland	1 373 000	3,1%	2,7%	3,5%
Nederländerna	314 000	3,0%	3,0%	3,0%
Tjeckien	109 000	2,0%	2,3%	1,7%
EU	15 507 000	6,1%	6,4%	5,9%

Not: 2019. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

3.5 Högst arbetslöshet i Södermanland

2020 var det i snitt 7,5 procent arbetslöshet i Sverige och den varierade inom landet. Södermanlands län hade högst arbetslöshet med 11,2 procent och Norrbottens län hade lägst arbetslöshet med 5,4 procent. Södermanland har en relativt stor industri-sektor som under lång tid har genomgått rationaliseringar, och färre personer behövs i produktionen. Samtidigt har nya företag inom andra branscher inte tillkommit i tillräcklig utsträckning – IT-verksamhet och företagstjänster är till exempel relativt små branscher i länet. Norrbottens län har haft högkonjunktur trots krisen, till exempel går gruvnäringen bra och det finns en större efterfrågan på arbetskraft än i till exempel Södermanland. Bland kvinnor var arbetslösheten högst i Blekinge

och lägst i Jönköping. Och andelen arbetslösa män var högst i Södermanland och lägst i Gotland.

Stor skillnad mellan storstäderna

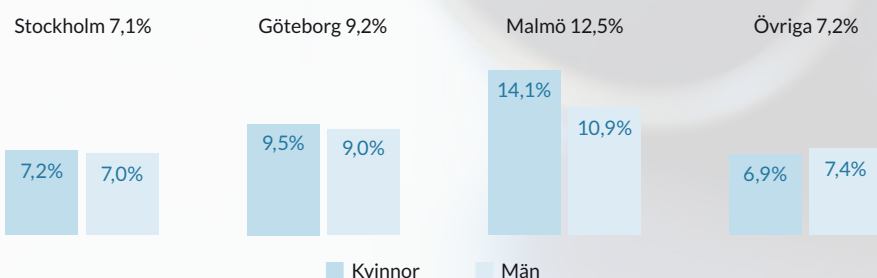
Det är stor skillnad i arbetslöshet mellan de 3 storstadskommunerna. I Malmö kommun hittar man störst andel arbetslösa storstadsbor. Där, liksom i många kommuner med hög arbetslöshet, är det många arbetslösa som inte har den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Men det är bara Stockholm och Göteborg som haft en märkbar ökning av arbetslösheten mellan 2019 och 2020. I Stockholm ökade den från 5,3 till 7,1 procent och i Göteborg från 6,1 till 9,2 procent. Malmö hade 2019 en arbetslöshet på 12,1 procent och 2020 var den 12,5 procent.

3.5 Arbetslösa per län och storstadskommuner

[Antal, Andel]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män
Södermanlands	15 300 11,2%	10,6%	11,7%
Skåne	66 500 9,8%	10,6%	9,1%
Blekinge	6 700 9,2%	11,5%	7,3%
Uppsala	16 300 8,5%	7,1%	9,8%
Kronobergs	8 100 8,3%	7,3%	9,4%
Västmanlands	10 300 8,0%	7,1%	8,8%
Gävleborgs	10 400 7,9%	7,9%	7,9%
Östergötlands	17 600 7,8%	7,1%	8,4%
Örebro	11 400 7,8%	7,1%	8,4%
Kalmar	8 300 7,5%	7,9%	7,1%
Västernorrlands	8 500 7,4%	7,2%	7,6%
Hallands	11 900 7,3%	7,7%	6,9%
Dalarnas	8 800 6,9%	5,9%	7,7%
Västra Götalands	59 100 6,8%	6,6%	7,0%
Stockholms	86 500 6,7%	6,9%	6,6%
Värmlands	9 000 6,7%	6,0%	7,4%
Jämtlands	3 500 5,8%	5,4%	6,2%
Jönköpings	9 900 5,6%	4,2%	6,7%
Västerbottens	7 200 5,5%	4,8%	6,0%
Gotlands	1 400 5,4%	5,6%	5,2%
Norrbottens	6 600 5,4%	4,5%	6,2%
Hela riket	382 400 7,5%	7,3%	7,6%

Arbetslöshet i storstadskommunerna



KÄLLA: SCB, AKU

3.8 En tredjedel saknar gymnasieutbildning

142 000, 33 procent, av alla inskrivna arbetslösa (16–64 år) på Arbetsförmedlingen saknar gymnasieutbildning, det är en ökning med ungefär 18 000 personer jämfört med 2019. 54 procent av dem med förgymnasial utbildning hade kortare än 9(10)-årig grundskola, vilket inte är någon förändring jämfört med året innan. Arbetsförmedlingens bedömning är att antalet inskrivna arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning kommer att fortsätta öka och närma sig 160 000 personer under 2021. Och de kortutbildade kommer att få det ännu svårare eftersom den påskyndade strukturomvandlingen under krisen gjort att arbetsgivarnas kompetenskrav kommer att vara högre.

3.9 Många nya arbetslösa

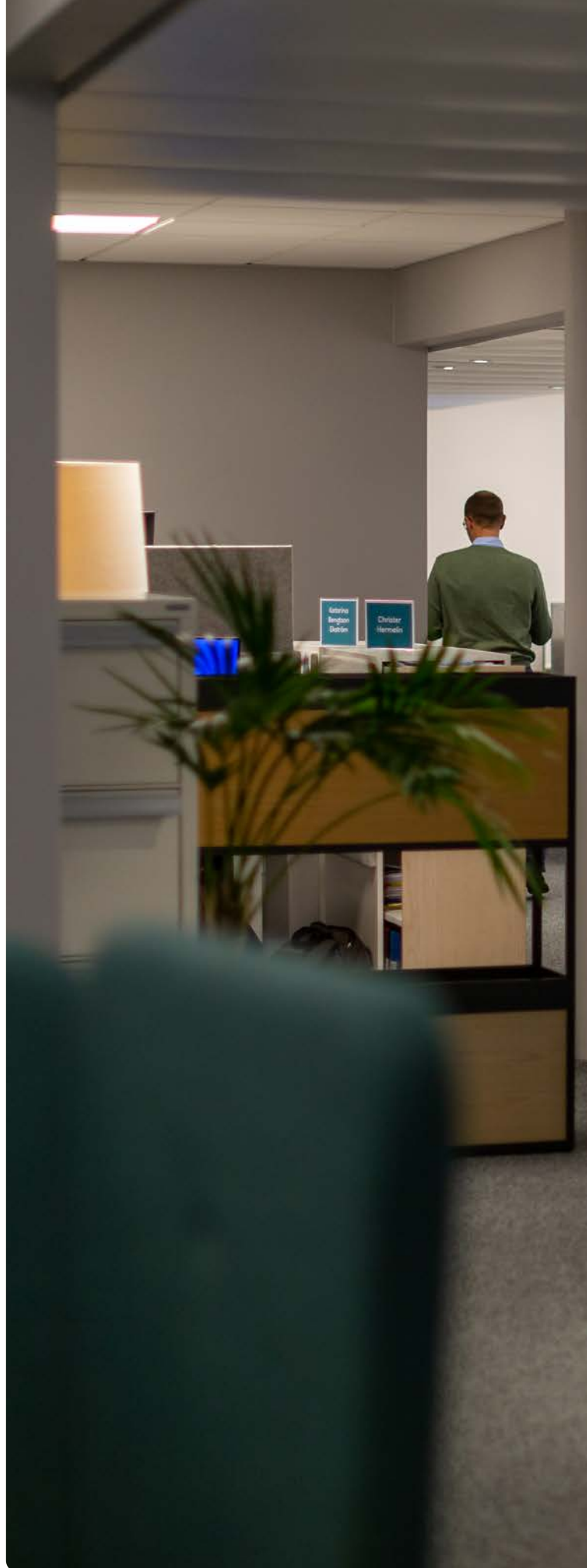
2020 var i snitt 664 000 (16–64 år) inskrivna på Arbetsförmedlingen, en ökning med 71 000 personer. Av dem räknades 437 000, 66 procent, som arbetslösa – de var antingen öppet arbetslösa eller deltog i program, och den andelen ökade med 7 procentenheter. Arbetslösheten ökade brett och i flera grupper – kvinnor och män, inrikes och utrikes födda, olika utbildningsnivåer och åldersgrupper. Och det var framför allt antalet öppet arbetslösa som ökade, vilket visar att det var många nya arbetslösa som skrevs in.

3.10 Stora skillnader i landet

För att räknas som arbetslös i Arbetsförmedlingens statistik ska man antingen vara öppet arbetslös eller delta i ett program med aktivitetsstöd. 2020 var det i snitt 437 000 personer (16–64 år) som var arbetslösa, vilket är en ökning med 88 000 personer jämfört med 2019. Andelen inskrivna arbetslösa ökade från 7,0 procent år 2019 till 8,5 procent 2020.

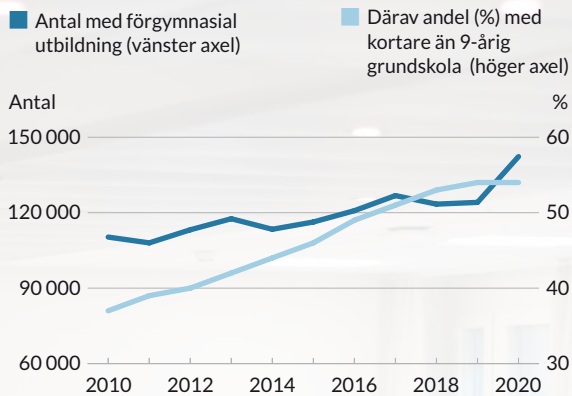
Högst andel inskrivna arbetslösa hade Södermanlands län med 11,1 procent och lägst hade Västerbottens län med 6,4 procent. Arbetslösheten ökade i samtliga län och störst var ökningen i Stockholms län med 2,0 procentenheter och lägst i Norrbottens län med 0,7 procentenheter.

Inom ett län kan det vara stor skillnad om man jämför kommunerna, i till exempel Norrbotten hade Gällivare lägst arbetslöshet med 4,2 procent medan Haparanda hade en arbetslöshet på 11,1 procent. Malmö var den kommun som hade högst arbetslöshet med 15,3 procent och den lägsta arbetslösheten hade ö-kommunerna Öckerö och Tjörn med 3,6 procent.



3.8 Andel kortutbildade

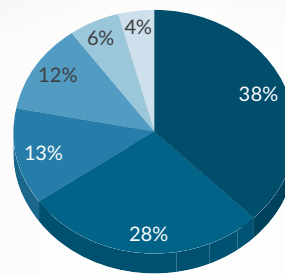
[Antal, Andel]



KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.9 Inskrivna på Arbetsförmedlingen

[Antal, Andel]



	Antal
Öppet arbetslösa	252 000
I program med aktivitetsstöd	185 000
Arbete utan stöd	85 000
Arbete med stöd	80 000
Övriga inskrivna	37 000
Nystartsjobb	25 000
Samtliga	664 000

Not: I övriga inskrivna ingår även yrkesintroduktion och utbildningskontrakt

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.10 Arbetslösa per län och kommuner, Arbetsförmedlingen

[Antal, Andel]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män	Arbetslösa i Akademikernas a-kassa	
				Andel (%)	Andel (%)
Södermanlands	15 700	10,7%	11,4%	11,1%	1,8%
Skåne	70 600	10,5%	11,0%	10,7%	2,7%
Gävleborgs	14 800	10,3%	10,9%	10,6%	1,7%
Blekinge	7 900	10,1%	10,4%	10,3%	1,9%
Västmanlands	13 800	10,2%	10,2%	10,2%	1,9%
Kronobergs	9 200	9,2%	9,2%	9,2%	1,8%
Västernorrlands	10 800	8,6%	9,4%	9,0%	1,7%
Örebro	13 300	8,6%	9,3%	8,9%	1,6%
Östergötlands	20 200	8,5%	9,1%	8,8%	1,6%
Värmlands	11 200	7,8%	8,9%	8,4%	1,9%
Kalmar	9 500	7,8%	8,4%	8,1%	1,8%
Västra Götalands	69 500	7,8%	8,1%	7,9%	2,1%
Stockholms	98 800	7,9%	7,9%	7,9%	2,4%
Dalarnas	10 000	6,9%	7,8%	7,4%	1,6%
Jönköpings	13 400	7,3%	7,3%	7,3%	1,3%
Uppsala	13 700	6,8%	7,6%	7,3%	2,1%
Jämtlands	4 600	6,8%	7,5%	7,2%	2,0%
Hallands	11 300	6,7%	7,0%	6,8%	1,9%
Norrbottnens	8 300	6,3%	7,0%	6,7%	1,7%
Gotlands	1 900	6,1%	7,2%	6,7%	2,4%
Västerbottnens	8 700	5,9%	7,0%	6,4%	2,0%
Hela riket	437 000	8,3%	8,7%	8,5%	2,2%

De fem kommuner som hade högst arbetslöshet 2020

	Samtliga	Kvinnor	Män
Malmö	15,3%	14,4%	16,2%
Lessebo	15,0%	16,5%	13,6%
Perstorp	14,6%	14,7%	14,5%
Eskilstuna	14,3%	14,0%	14,6%
Ronneby	14,0%	14,1%	14,0%

De fem kommuner som hade lägst arbetslöshet 2020

	Samtliga	Kvinnor	Män
Lomma	4,2%	3,8%	4,6%
Habo	3,8%	3,6%	4,0%
Säter	3,8%	3,7%	4,0%
Öckerö	3,6%	2,9%	4,3%
Tjörn	3,6%	3,6%	3,6%

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN OCH AKADEMIKERNAS A-KASSA

3.11 Majoriteten har en svag position

En stor andel av de arbetslösa har en svag position på arbetsmarknaden. De har betydligt svårare att komma i sysselsättning jämfört med andra på arbetsmarknaden och de utgör en majoritet av de långtidsarbetslösa. De som enligt Arbetsförmedlingen har en svag konkurrensförmåga är de som

- har högst förgymnasial utbildning
- är födda utanför Europa
- har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- är äldre, 55–64 år

Av de i snitt 437 000 arbetslösa (16–64 år) på Arbetsförmedlingen 2020 var det 303 000, 69 procent, som hade svag konkurrensförmåga. En majoritet av de arbetslösa ingick därmed i en eller flera av de ovanstående kategorierna och resterande 134 000 hade en starkare ställning som arbetssökande.

De fyra undergrupperna innehåller dubbelräkningar av individer eftersom en och samma individ kan ingå i flera delgrupper. 2020 var det 2 000 som ingick i alla fyra grupper. Antalet som ingick i tre grupper var 20 000, två grupper 117 000 och en grupp 164 000. Den vanligaste kombinationen var utomeuropeiskt född med högst förgymnasial utbildning.

Chansen för dessa personer att få ett jobb är mindre än för andra arbetslösa och under pandemin har de som redan hade en svag position fått det ännu svårare i konkurrensen om jobben. Och risken för att tiden i arbetslöshet blir lång är större, nästan 9 av 10 av de som varit arbetslösa längre än 2 år tillhör grupper med sämre konkurrensförmåga.

3.12 Tuffare konkurrens om jobben

Sedan 2010 har antalet arbetslösa (16–64 år) med svag konkurrensförmåga ökat med 38 procent – från 220 000 till 303 000. Andelen med svag position av alla inskrivna arbetslösa har ökat under många år men minskade 2020 eftersom många av de nya arbetslösa hade en starkare ställning på arbetsmarknaden. Det var främst i inledningen av krisen som andelen minskade, arbetsmarknaden kom sen igång och fler med starkare position fick jobb eller gick till utbildning. Många inskrivna arbetslösa innebär att konkurrensen om jobben ökar och att det blir ännu svårare för dem som var arbetslösa innan krisen. Pandemin har också gjort att det blivit svårare med arbetsplatsförlagda insatser, som till exempel praktik och subventionerade anställningar.

3.13 Flest utomeuropeiskt födda

Under pandemin har alla grupper som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som har svag konkurrensförmåga ökat och störst har ökningen varit bland de äldre, 55–64 år, den gruppen har ökat med 23 procent från 59 000 till 73 000. Gruppen som har kort utbildning och gruppen utomeuropeiskt födda har båda ökat med 15 procent. Och gruppen med funktionsnedsatta har ökat med 4 procent. Det är förstås viktigt att komma ihåg att de individuella förutsättningarna skiljer sig åt inom gruppen med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.



3.14 Långtidsarbetslösheten ökar

Långtidsarbetslösheten började öka redan under 2019 och som en följd av pandemin riskerar många fler att bli arbetslösa längre. Arbetsförmedlingens bedömning är att det kommer att öka från redan rekordhöga nivåer. Av de 456 000 (16–64 år) som var inskrivna på Arbetsförmedlingen i december 2020 hade 63 procent varit arbetslösa i mer än ett halvår, och den gruppen har ökat med 3 procentenheter. 38 procent hade varit arbetslösa i mer än 1 år och 20 procent i mer än 2 år. De som redan innan pandemin var arbetslösa riskerar att hamna

ännu längre bak i jobbkön eftersom många av de nya arbetslösa har starkare ställning på arbetsmarknaden – de har minst gymnasieutbildning och färsk arbetslivserfarenhet.

Långtidsarbetslöshet ökar också risken för flera negativa hälsokonsekvenser, särskilt psykisk ohälsa. Unga långtidsarbetslösa har nästan dubbelt så hög risk att slutenvårdas för alkoholrelaterade problem, psykisk sjukdom och suicidförsök, än unga utan arbetslöshet. Detta inom 3 år efter period av arbetslöshet.

3.11 Arbetslösa med svag konkurrensförmåga [Antal]

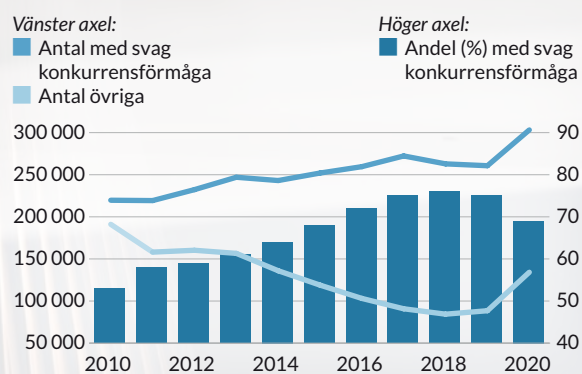
Arbetslösa	437 000
- varav svag konkurrensförmåga	303 000
- varav starkare ställning	134 000
Födda utanför Europa	188 000
Högst förgymnasial utbildning	142 000
Äldre (55–64 år)	73 000
Funktionsnedsättning	63 000

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN



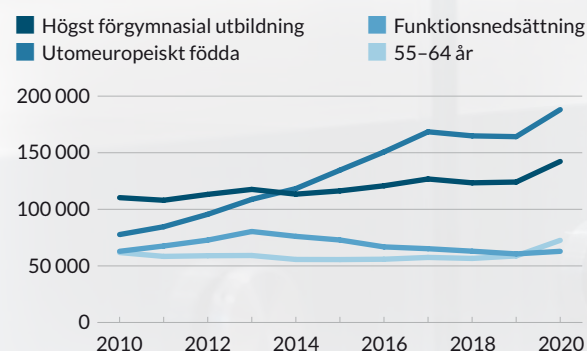
69 procent av de arbetslösa på Arbetsförmedlingen har det extra tufft att komma in på arbetsmarknaden på grund av svag konkurrensförmåga.

3.12 Antal och andel med svag konkurrensförmåga [Antal, Andel]



KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

3.13 Grupper med svag konkurrensförmåga [Antal]



KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

3.14 Långtidsarbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen [Antal, Andel]

	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Öppet arbetslösa och sökande i program	456 000		213 000		244 000	
- därav utan arbete i mer än 6 månader	287 000	63%	136 000	64%	151 000	62%
- därav utan arbete i mer än 12 månader	175 000	38%	86 000	40%	89 000	36%
- därav utan arbete i mer än 24 månader	90 000	20%	47 000	22%	43 000	18%

Not: Antal arbetslösa i december 2020

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN



3.15 Genomsnittlig arbetslöshetstid – 30 veckor

Den genomsnittliga arbetslöshetstiden var 30 veckor (20–64 år) och det var på totalen knappt någon skillnad för kvinnor och män. Jämfört med 2019 så har männens arbetslöshetstid sjunkit från 35 till 29 veckor medan kvinnornas ökat från 28 till 30. Förändringen gäller för både åldersgruppen 25–54 år och 55–64 år, 2109 hade männen fler arbetslöshetsveckor än kvinnorna och 2020 är det tvärtom.

Ungdomar är i snitt arbetslösa i 10 veckor och där har det inte skett någon förändring. Och det är viktigt att ungas arbetslöshet inte blir lång eftersom studier visar att arbetslöshet tidigt i livet ger långvariga negativa effekter för både individ och samhälle.

3.16 Kortutbildade är arbetslösa längre

Av de arbetslösa som har endast förgymnasial utbildning är 37 procent långtidsarbetslösa. För dem som har en minst 3-årig eftergymnasial utbildning är andelen 28 procent. Kvinnor med förgymnasial utbildning har högst andel långtidsarbetslösa och kvinnor med en kortare gymnasieutbildning har lägst andel.

De med gymnasieutbildning har alltså både lägre och kortare arbetslöshet. Och i och med att de med kort utbildning hade en ansträngd situation på arbetsmarknaden redan innan pandemin kommer deras situation att bli ännu tuffare. Arbetsförmedlingen har också konstaterat att långtidsarbetslösheten har permanentats på en hög nivå efter finanskrisen 2008.

3.15 Arbetslöshetens längd per ålder [Antal veckor]

Ålder	Genomsnittligt antal veckor		
	Samtliga	Kvinnor	Män
55-64 år	46	50	43
25-54 år	31	31	31
15-24 år	10	8	11
Hela åldersgruppen 20-64 år	30	30	29

KÄLLA: SCB, AKU

3.16 Långtidsarbetslöshet per utbildningsnivå [Andel]

Utbildning	Samtliga	Kvinnor	Män
Förgymnasial	37%	38%	36%
Gymnasial	30%	30%	30%
Eftergymnasial < 3 år	27%	23%	30%
Eftergymnasial > 3 år	28%	30%	25%

KÄLLA: SCB, AKU

3.17 Oro för arbetslöshet (16-74 år)

[Andel]

	2020	2016/2017	2010/2011	2008/2009
Samtliga	15%	11%	17%	19%
Förgymnasial	25%	17%	21%	-
Gymnasial	15%	12%	18%	-
Eftergymnasial, kortare än 3 år	16%	10%	15%	-
Eftergymnasial, 3 år eller längre	10%	9%	12%	-
Arbete, anställd	15%	12%	17%	20%
Arbete, egen företagare	13%	8%	15%	13%
Arbetaryrke	19%	15%	-	-
Tjänstemannayrke	11%	8%	-	-
Lägsta inkomsterna	28%	26%	29%	34%
Näst lägsta inkomsterna	24%	19%	23%	24%
Mellersta inkomsterna	13%	11%	19%	22%
Näst högsta inkomsterna	15%	9%	14%	16%
Högsta inkomsterna	8%	6%	10%	13%

KÄLLA: SCB, UNDERSÖKNINGARNA AV LEVNADSFÖRHÅLLANDEN

3.17 Större oro för arbetslöshet

I SCB:s senaste undersökning av levnadsförhållanden från 2020 svarade 15 procent av befolkningen 16-74 år ja på frågan "Är du orolig för att du ska bli arbetslös?". Det är en ökning jämfört 2016/17, då det var 11 procent. Under finanskrisåren 2008/09 var det en ännu högre andel som kände oro. Bland dem som hade en förgymnasial utbildning var det under 2020 mer än dubbelt så hög andel oroliga än bland dem som hade en längre eftergymnasial utbildning. Jämför man anställda och företagare så var 15 procent av de anställda och 13 procent av företagarna oroliga för att bli arbetslösa och det var framför allt bland företagarna som andelen ökade under pandemiåret. De som hade ett arbetaryrke var mer oroliga än tjänstemän - 19 procent jämfört med 11. Och det är tydligt att disponibel inkomst spelar stor roll för om man är orolig för arbetslöshet eller inte - nästan 3 av 10 av dem med lägsta inkomsterna kände oro, jämfört med knappt 1 av 10 bland dem med de högsta inkomsterna.

När man är arbetslös är oron för ekonomin betydligt vanligare. I hela befolkningen 16-74 år var det 21 procent som oroade sig för hushållets ekonomi medans det bland dem som var arbetslösa var 59 procent som var oroliga. Och den andelen har ökat mellan undersökningarna 2016/17 och 2020, med 3 procentenheter för hela befolkningen och med 10 procentenheter för de arbetslösa.

Undersökningen av levnadsförhållanden visade också att arbetslösa kände sig mer ensamma än andra. 19 procent av de arbetslösa hade känt sig ensam hela tiden eller för det mesta under de senaste 4 veckorna och 10 procent hade känt sig ensam hela tiden. Bland dem som hade ett arbete var motsvarande andelar 3 och 1 procent. Hälften av de arbetslösa, 49 procent, hade besvär av ångslan, oro eller ångest, vilket är nästan dubbelt så hög andel som för dem med ett arbete, bland dem var det 25 procent som hade den typen av besvär.

4

Ungdomsarbetslösheten

Ungdomarna är en av de grupper som påverkats mest av pandemin. Andelen inskrivna på Arbetsförmedlingen ökade och enligt den officiella statistiken från SCB var 24 procent arbetslösa. Men av de arbetslösa ungdomarna var det 56 procent som studerade på heltid samtidigt som de sökte jobb, och därför är det mer rättvisande att mäta hur många av de unga som varken arbetar eller studerar. Antalet studenter på högskolan ökade också under 2020.

4.1 75 000 unga varken arbetar eller studerar

2020 var det i snitt 75 000 ungdomar, 6,5 procent, i befolkningen 15–24 år som varken arbetade eller studerade, så kallade NEET. 3,2 procent av 15–19-åringarna och 9,7 procent av 20–24-åringarna ingick i gruppen. Ungdomsarbetslösheten, det vill säga mätt på arbetskraften, ökade med

4 procentenheter från 20,0 till 24,0 procent. Ekonomiska nedgångar drabbar ofta unga först eftersom de oftare har tillfälliga anställningar och inte så mycket arbetslivserfarenhet. Och de branscher där ungdomar ofta får jobb, som till exempel inom restaurang och handel har drabbats hårt av pandemin.

Not: NEET - Not in Employment, Education or Training

4.1 Ungdomsarbetslöshet, Neet

[Antal, Andel]

Ålder	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
20–24 år	57 000	9,7%	27 000	9,8%	30 000	9,7%
15–19 år	18 000	3,2%	8 000	2,9%	10 000	3,4%
Samtliga	75 000	6,5%	35 000	6,3%	40 000	6,6%

51 procent av Neetarna har aldrig arbetat.

KÄLLA: SCB, AKU

4.2 NEET i EU

[Antal, Andel]

Land	Samtliga	Kvinnor	Män	
Italien	1 060 000	18,0%	17,9%	18,2%
Rumänien	303 000	14,7%	17,9%	11,5%
Bulgarien	85 000	13,7%	14,8%	12,7%
Grekland	130 000	12,5%	12,4%	12,7%
Spanien	566 000	12,1%	11,7%	12,5%
Ungern	111 000	11,0%	13,2%	8,9%
Frankrike	812 000	10,6%	10,3%	10,9%
Storbritannien	773 000	10,5%	10,6%	10,5%
Finland	49 000	8,2%	7,8%	8,5%
Polen	288 000	8,1%	9,5%	6,8%
Danmark	56 000	7,7%	7,4%	8,0%
Estland	9 000	6,9%	7,3%	6,6%
Tyskland	476 000	5,7%	6,2%	5,2%
Tjeckien	55 000	5,7%	8,2%	3,3%
Sverige	63 000	5,5%	5,4%	5,6%
Norge	31 000	4,8%	4,8%	4,7%
Nederländerna	90 000	4,3%	3,9%	4,6%
EU	5 384 000	10,1%	10,3%	9,8%

Not: 2019. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

4.2 10 procent arbetslösa ungdomar i EU

2019, året innan pandemin, var det 10,1 procent av ungdomarna (15–24 år) i de 28 EU-länderna som varken arbetade eller studerade. Störst andel NEET hade Italien med 18,0 procent. Den lägsta andelen hade Nederländerna med 4,3 procent. Flera av de länder som har högre andel som varken arbetar eller studerar har också högre ungdomsarbetslöshet totalt sett. Sverige ligger bland de länder som har en relativt låg andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

4.3 Var tredje finns inte i registren

Uvas (Unga som varken arbetar eller studerar) är ett mått som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tar fram och som bygger på registerdata. 2018 var det totalt 151 000 unga (16–29 år) som var Uvas – 68 000 ungdomar i åldern 16–24 år och 83 000 i åldern 25–29 år. Det är en minskning med 6 000 personer jämfört med 2017.

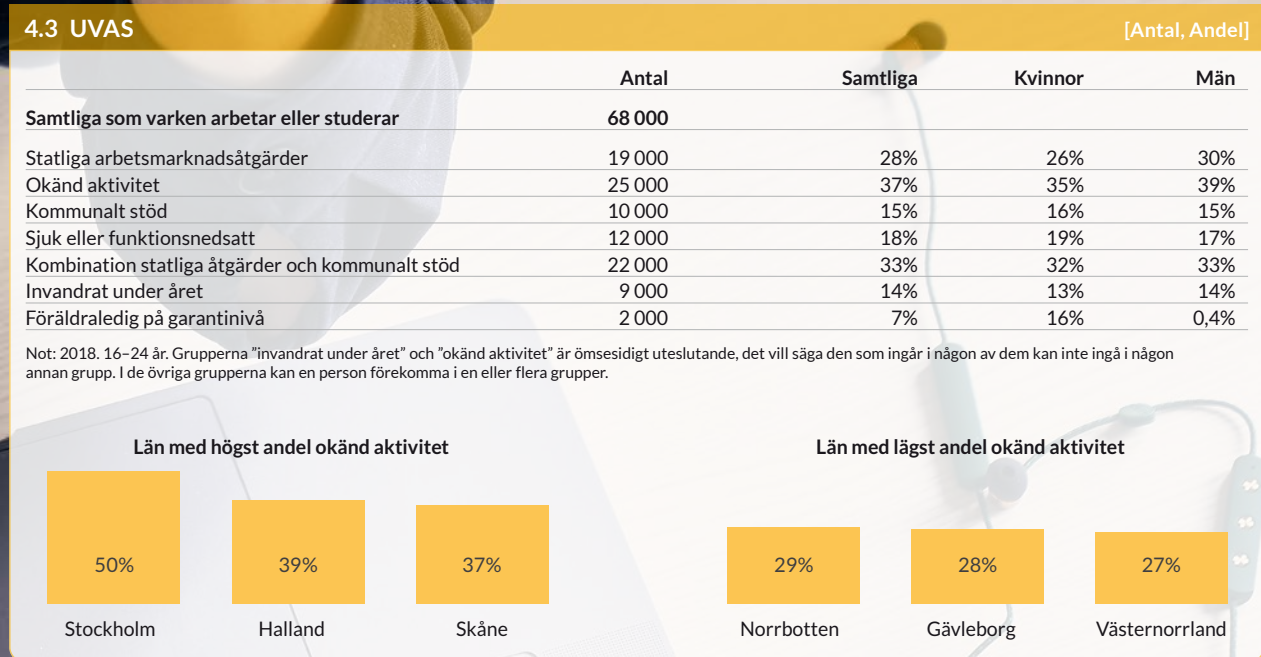
För att räknas med i Uvas ska personen under ett helt år:

- inte haft inkomster över ett basbelopp
- inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

Uvas-måttet ger möjlighet att se vad dessa ungdomar gjorde under året. De kan ha stöd från Arbetsförmedlingen, sin kommun eller Försäkringskassan, eller flera aktörer samtidigt. En stor grupp, 37 procent, av 16–24-åringarna hade ingen känd aktivitet, och skillnaderna i landet var stora. I Stockholms län var det hälften som inte gick att spåra i några register medan det i Västernorrlands var drygt en fjärdedel.



Drygt en tredjedel av alla uvas går inte att spåra i några register eftersom deras aktivitet är okänd.



4.4 Fler arbetslösa ungdomar

Antalet ungdomar (18–24 år) som var inskrivna på Arbetsförmedlingen som öppet arbetslösa eller i program ökade från 46 000 till 62 000, och andelen från 8,6 till 11,6 procent. Antalet arbetslösa ungdomar ökade snabbt i början på pandemin men under hösten 2020 stabiliserades det något när många påbörjade studier, och det var dubbelt så många som började studera jämfört med hösten 2019. Enligt Arbetsförmedlingen hålls också antalet arbetslösa ungdomar tillbaka på grund av att antalet ungdomar 18–24 år i befolkningen har minskat sedan 2014.

4.5 Gymnasieutbildning

– viktigaste faktorn

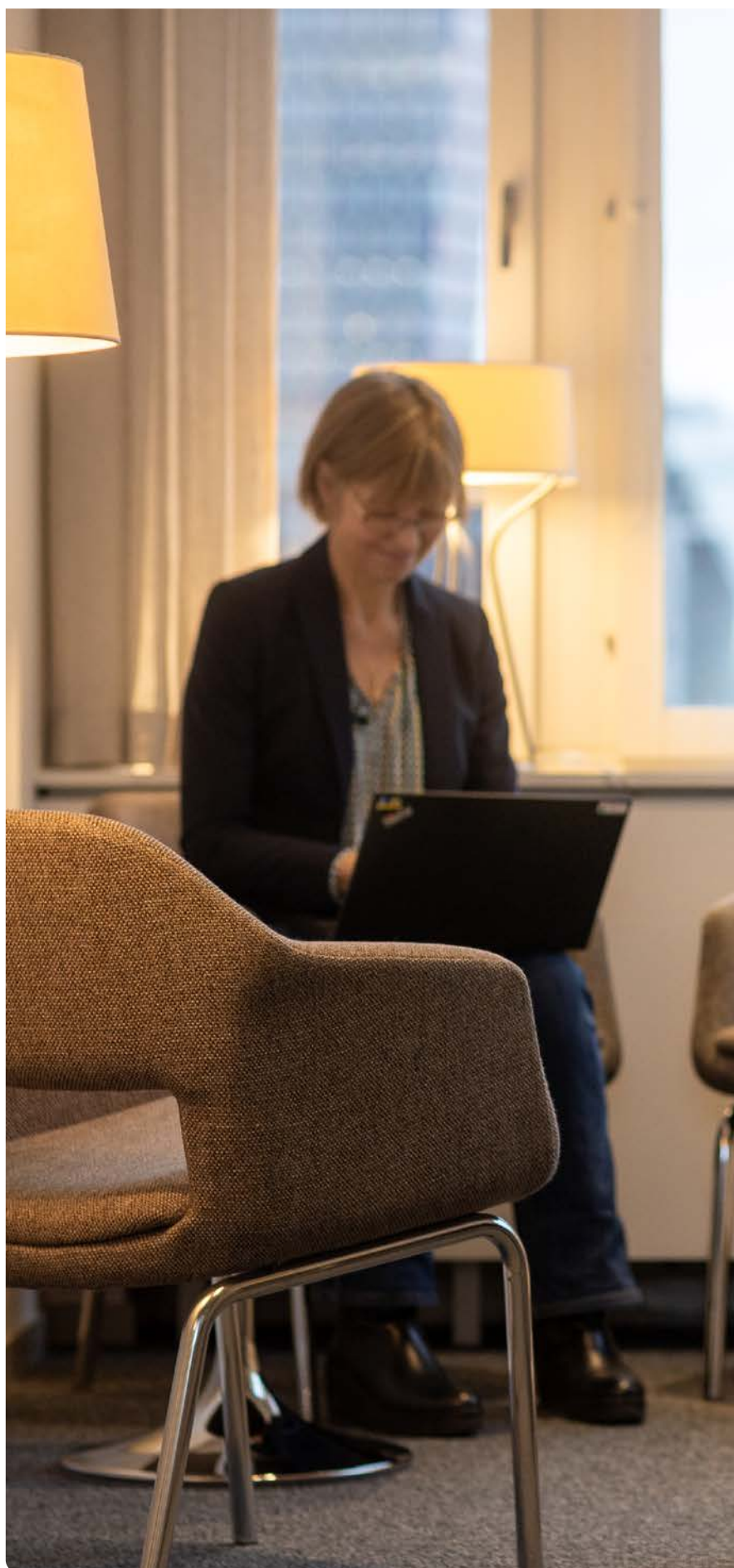
Enligt Arbetsförmedlingen är gymnasieutbildning den enskilt viktigaste faktorn för att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden. 2020 var det 71 procent av eleverna som slutförde sin gymnasieutbildning och tog examen inom 4 år. Föräldrarnas utbildningsnivå spelar roll; de elever vars föräldrar har en längre utbildning tar i högre grad examen. Av dem som hade föräldrar med eftergymnasial utbildning var det 81 procent som tog examen inom 4 år. För elever vars föräldrar hade en gymnasial utbildning var det 68 procent och för elever vars föräldrar hade förgymnasial utbildning 37 procent.

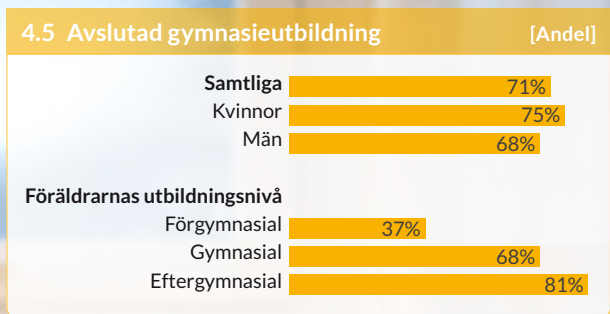
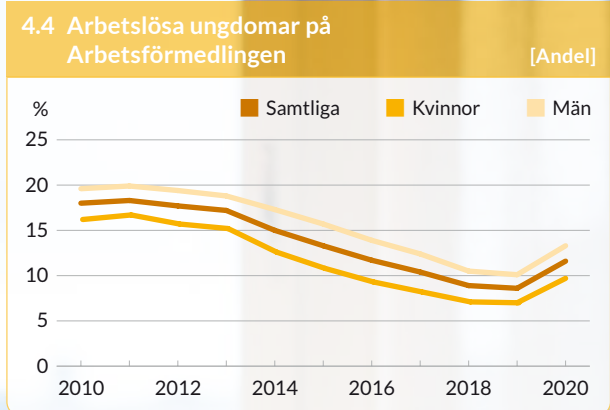
4.6 3 år efter gymnasiet

Av dem som slutförde sin gymnasieutbildning läsåret 2014/15 var det 78 procent som tre år efter gymnasiet (2018) hade antingen en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller studerade på högskola. Männen hade i högre grad en etablerad ställning än kvinnorna men för kvinnorna var det omvänt högre andel som studerade. 12 procent hade en osäker eller svag ställning.

4.7 Antalet högskolestudenter ökade

2020 sökte 142 000 personer för första gången till universitet och högskolor, en ökning med 16 000 personer jämfört med 2019. Antalet antagna ökade också. Det var framför allt yngre svenska nybörjare som ökade i antal. Enligt UKÄ är det troligen pandemin och den kraftiga nedgången i ekonomin som är förklaringen till att fler väljer att börja studera för första gången.





4.6 Etablering efter gymnasiet [Andel]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Etablerad ställning	39%	32%	45%
Osäker ställning	5%	5%	5%
Svag ställning	7%	7%	8%
Högskolestudier	39%	45%	32%
Övriga studier	8%	9%	7%
Varken arbetar eller studerar	2%	2%	2%

KÄLLA: SKOLVERKET

4.7 Högskolestudier [Antal, Andel]

	2019	2020
Sökande	126 000	142 000
- varav kvinnor	59%	60%
- varav män	41%	40%
Antagna	57 000	64 000
- varav kvinnor	56%	57%
- varav män	44%	43%

Not: Nya sökande som inte tidigare varit registrerade på högskolan.

KÄLLA: SCB

5 Ersättning och a-kassa

För att få a-kassa baserad på sin inkomst när man blir arbetslös måste man vara medlem i en a-kassa och det upptäckte många att de inte var när pandemin slog till. Våren 2020 blev det därför rusning till a-kassorna och under året ökade medlemsantalet med 270 000. Det var också fler som behövde den ekonomiska trygghet som a-kassan kan ge – antalet ersättningstagare ökade med 43 procent. Fler arbetslösa och högre ersättningsbelopp innebar också att a-kassorna betalade ut mer pengar – 24,6 miljarder kronor, vilket är en ökning med 72 procent jämfört med 2019.

5.1 Nästan hälften får a-kassa

Av de i snitt 312 000 (16–64 år) som var inskrivna på Arbetsförmedlingen som öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller med tillfällig timanställning (möjliga ersättningstagare) var det 47 procent som fick a-kassa. Andelen har ökat något, vilket innebär att fler av de som blivit arbetslösa har haft jobb och därmed uppfyller villkoren för att få a-kassa. Annars har det en längre tid varit så att många av de arbetslösa på Arbetsförmedlingen inte har någon arbetsmarknadsförankring och därför inte uppfyller det så kallade arbetsvillkoret för att få a-kassa. I april 2020 lättade regering och riksdag också på kravet för hur mycket man ska ha arbetat, från 80 till 60 timmar per månad i minst 6 månader det senaste året.

5.2 Andelen som får a-kassa ökar med åldern

I alla åldersgrupper, utom för den äldsta, har andelen som får a-kassa ökat jämfört med år 2019. På totalen skiljer det inte mellan könen men i nästan alla åldersgrupper är det högre andel män än kvinnor som får a-kassa. Och ju yngre desto lägre andel med a-kassa, knappt 2 av 10 av de yngsta fick a-kassa. Senare inträde på arbetsmarknaden och att unga oftare har korta anställningar gör att de inte uppfyller villkoren för att få a-kassa, men andelen har ökat jämfört med 2019, vilket bland annat beror på lättnader i villkoren. I Akademikernas a-kassa var det genomgående högre andel av de arbetslösa medlemmarna som fick a-kassa.

5.3 Högst andel med a-kassa i Blekinge

Blekinge län hade den högsta andelen arbetslösa 16–64 år (öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa, tillfällig timanställning) som fick a-kassa – 53 procent. Lägst andel var det i Gotlands och Uppsala län där 43 procent fick a-kassa. Hur stor andel som får a-kassa beror på vilka grupper som är arbetslösa och inskrivna på Arbetsförmedlingen, bland annat kan antalet arbetslösa studenter i länet spela roll

eftersom man inte kan få a-kassa när man studerar. I Uppsala var det till exempel cirka 16 procent av de arbetslösa 18–24-åringarna som fick a-kassa, jämfört med cirka 21 procent i Blekinge län. Det har förstås också betydelse hur många som har arbetat tillräckligt mycket innan arbetslösheten och uppfyller arbetsvillkoret.

5.4 Kraftig ökning av medlemmar i a-kassan

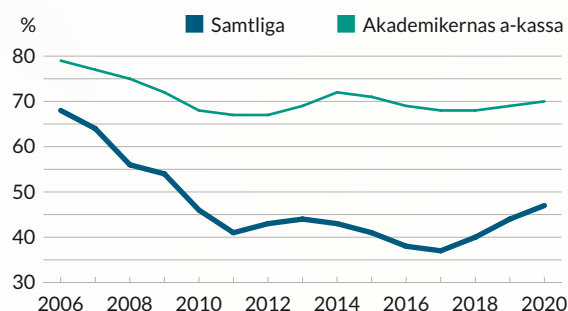
3 925 000 personer – så många var medlemmar i en a-kassa i december 2020, nästan 270 000 fler än 2019, vilket innebär att 74 procent av arbetskraften 16–64 år har en inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring. Antalet och andelen ökade mycket under 2020 då pandemikrisen gjorde att många förstod vikten av att vara med i en a-kassa. Störst var ökningen i början på krisen, mellan februari och april ökade medlemsantalet med 204 000. Det var också i månadsskiftet mars/april som regering och riksdag införde ett tillfälligt kortare medlemsvillkor.

5.5 Fler arbetslösa med i a-kassan

Antalet inskrivna arbetslösa (16–64 år) på Arbetsförmedlingen (öppet arbetslösa och i program) ökade med 88 000 personer mellan 2019 och 2020. Av de i snitt 437 000 som var arbetslösa var 67 procent, 292 000 personer, med i en a-kassa och det är en ökning med 85 000 personer eller 8 procentenheter jämfört med 2019. Bland ungdomarna ökade andelen från 40 till 50 procent.

Att fler av de arbetslösa är med i en a-kassa innebär också att fler kan få inkomstrelaterad a-kassa. Det här visar också att många av de nya arbetslösa hade en förankring på arbetsmarknaden och att fler därmed kunde få arbetslöshetsersättning. De 33 procent som inte är med kan ofta inte få någon ersättning alls från a-kassan, varken grundersättning eller inkomstrelaterad ersättning eftersom många av dem inte har jobbat tillräckligt mycket innan arbetslösheten.

5.1 Arbetslösa som får a-kassa [Andel]



KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.2 Arbetslösa som får a-kassa per kön och ålder [Andel]

Ålder	Samtliga		Akademikernas a-kassa	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
60- år	61%	63%	68%	71%
55-59 år	58%	62%	69%	74%
45-54 år	55%	60%	69%	73%
35-44 år	46%	55%	71%	74%
25-34 år	40%	46%	69%	69%
18-24 år	19%	18%	42%	34%

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

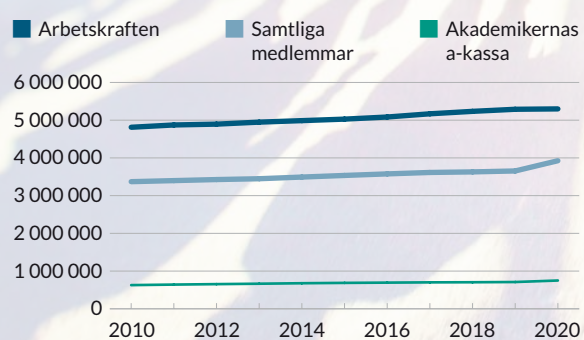
5.3 Arbetslösa som får a-kassa per län och kommuner [Antal, Andel]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män
Blekinge	4 600	50%	55%
Gävleborgs	8 500	46%	53%
Örebro	9 100	48%	52%
Kalmar	5 800	47%	52%
Hallands	8 500	48%	51%
Norrbottnens	6 000	47%	51%
Jönköpings	8 400	45%	52%
Jämtlands	3 300	48%	51%
Östergötlands	12 100	44%	51%
Västra Götalands	50 800	46%	50%
Västmanlands	8 500	45%	51%
Värmlands	8 700	46%	49%
Dalarnas	7 600	44%	49%
Stockholms	81 500	46%	48%
Skåne	48 500	44%	49%
Kronobergs	5 100	40%	51%
Södermanlands	9 600	40%	50%
Västernorrlands	7 500	43%	46%
Västerbottens	6 300	42%	47%
Gotlands	1 600	43%	44%
Uppsala	10 300	42%	43%
Riket	312 200	45%	49%

Not: Antalet arbetslösa består här av de som är öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller har tillfällig timanställning.

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

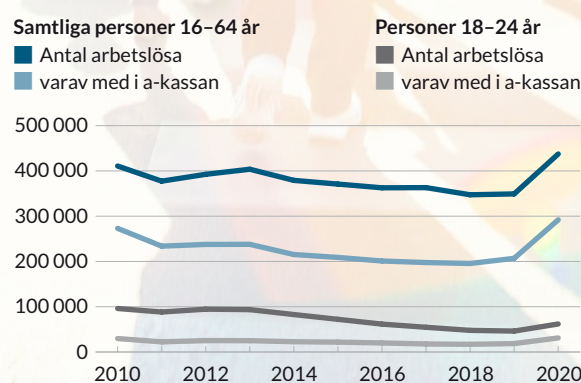
5.4 Arbetskraften och antalet medlemmar [Antal]



Not: Antalet medlemmar den 31 december respektive år och antalet i arbetskraften som årsgenomsnitt. Arbetskraften är här 16-64 år.

KÄLLA: IAF, SCB, BERÄKNINGAR AV AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.5 Arbetslösa som är med i a-kassan [Antal]



KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.6 Andel arbetslösa (öppet och i program) som är medlemmar i en a-kassa (per län)

[Antal, Andel]

Län	Andel	Medlem	Inte medlem	Samtliga
Stockholms	74%	73 400	25 500	98 800
Norrbottnens	72%	6 000	2 400	8 300
Jämtlands	71%	3 300	1 400	4 600
Värmlands	67%	7 500	3 700	11 200
Gotlands	67%	1 300	600	1 900
Västerbottens	67%	5 900	2 900	8 700
Västernorrlands	66%	7 200	3 600	10 800
Örebro	66%	8 700	4 600	13 300
Västra Götalands	66%	46 100	23 400	69 500
Hallands	65%	7 400	3 800	11 300
Skåne	65%	45 800	24 800	70 600
Blekinge	64%	5 100	2 800	7 900
Gävleborgs	63%	9 500	5 400	14 900
Östergötlands	62%	12 800	7 400	20 200
Uppsala	62%	8 500	5 200	13 700
Dalarnas	62%	6 300	3 800	10 000
Jönköpings	62%	8 300	5 000	13 400
Södermanlands	61%	9 500	6 200	15 700
Västmanlands	61%	8 500	5 300	13 800
Kalmar	60%	5 700	3 800	9 500
Kronobergs	58%	5 300	3 800	9 200
Hela riket	67%	292 000	145 400	437 400

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.7 Inkomstbaserad ersättning och grundbelopp

[Antal, Andel]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Totalt antal ersättningstagare	340 000	162 000	179 000
Inkomstrelaterad (max 1 200 kronor per dag)	297 000	142 000	155 000
Grundbelopp (max 510 kronor per dag)	34 000	15 000	19 000
Först grundbelopp och sedan inkomstbaserad a-kassa	9 000	4 000	5 000
Genomsnittlig dagpenning	810 kronor	785 kronor	833 kronor
Andel som fick grundbelopp	10%	9%	11%

KÄLLA: IAF

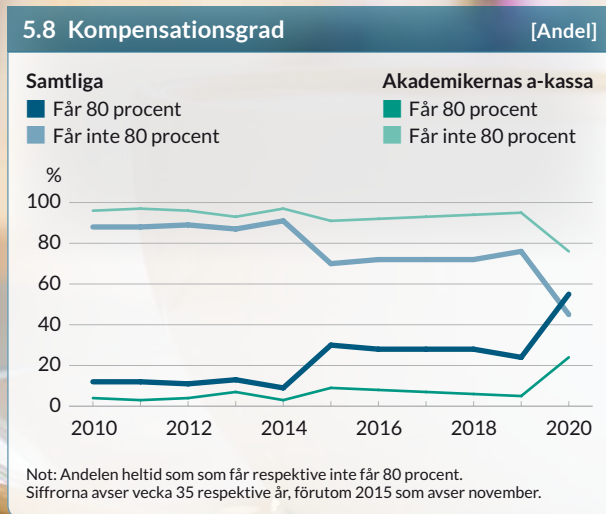
5.6 Hög andel medlemmar i Norrland

Det finns geografiska skillnader när det gäller hur stor andel av de arbetslösa (16–64 år) som har en inkomstförsäkring i form av a-kassemedlemskap. Mellan Stockholm, som hade högst andel arbetslösa som också var med i a-kassan, och Kronoberg som hade lägst andel skiljde det 16 procentenheter. I alla län har andelen som är med i en a-kassa ökat och mest har den ökat i Kalmar län, där var 60 procent med i en a-kassa, vilket är 10 procentenheter mer än 2019. Det län som ökat minst är Östergötlands län som ökat med 5 procentenheter. I toppen hittar vi två norrlandslän. Att många av de norra länen har hög andel skulle kunna bero på att fack och a-kassa tidigare sågs som ett och att det i de länen historiskt finns ett starkt fackligt engagemang och en typ av arbetsmarknad där facken varit stark part.

5.7 43 procent fler ersättningstagare

2020 var det totalt 340 000 personer som någon gång fick ersättning från a-kassan, vilket är en ökning med 43 procent jämfört med 2019. Arbetslöshetsförsäkringen består av två delar; en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring och för att få ersättning krävs i båda fall att man uppfyller ett så kallat arbetsvillkor*. För att få ersättning från den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen måste man också varit medlem i en a-kassa i minst 12 månader, detta ändrade man dock under 2020 så att det bara krävdes tre månaders medlemskap. Trots detta ökade antalet som fick grundersättning med 42 procent, från 24 000 till 34 000, vilket innebär att många som skulle kunnat ha rätt till en inkomstbaserad ersättning fick en lägre ersättning eftersom de inte uppfyllde medlemsvillkoret. 2018 kom det också en ny regel-tillämpning som begränsar möjligheterna att gå från grundbelopp till inkomstbaserad ersättning.

* Not: Arbetat 80 timmar per månad i minst 6 månader under det senaste året. Under pandemin har detta sänkts till 60 timmar



5.9 Ersättningsdagar per kön [Antal]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Ersättningstagare	340 000	162 000	179 000
Ersättningsdagar	32 294 000	14 370 000	17 924 000
Dagar per person	95	89	100

KÄLLA: IAF

5.8 Fler fick mer ersättning

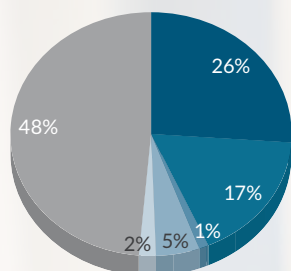
Den som är arbetslös kan som mest få 80 procent av sin lön i arbetslöshetsersättning. Under 2020 höjdes högsta ersättningen som en del i de åtgärder som regeringen vidtog för att dämpa coronakrisens negativa effekter. Efter höjningen, som gäller från mitten av april 2020, kan man som mest få 1 200 kronor per ersättningsdag de första hundra dagarna och därefter 1 000 kronor per dag. Den som har tjänat mer än 33 000 kronor i månaden slår i taket, vilket 45 procent av de som blivit arbetslösa från ett heltidsjobb gjorde 2020. 55 procent fick en arbetslöshetsersättning som motsvarade 80 procent av sin genomsnittliga lön, vilket är mer än en fördubbling jämfört med året innan. I Akademikernas a-kassa var det 24 procent som fick 80 procent av sin lön, vilket är nästan 5 gånger så stor andel jämfört med 2019. Många, men långt ifrån alla, har också möjlighet att teckna kompletterande inkomstförsäkringar via till exempel ett fackförbund.

5.9 Längre tider med a-kassa

Den växande långtidsarbetslösheten syns även i hur många dagar med ersättning man fick under 2020. En ersättningstagare fick i genomsnitt a-kassa i 95 dagar, vilket är 7 fler än 2019. Männerna fick ersättning 11 dagar längre än kvinnorna – 100 dagar jämfört med 89 dagar. En arbetslös person kan få ersättning från a-kassan maximalt 5 dagar per vecka. Totalt betalades det ut ersättning för 32,3 miljoner ersättningsdagar och det är en ökning med 55 procent jämfört med 2019. Fler arbetslösa och höjda ersättningsbelopp har också inneburit att den utbetalda ersättningen ökat kraftigt, med 72 procent, från 14,3 miljarder 2019 till 24,6 miljarder 2020.

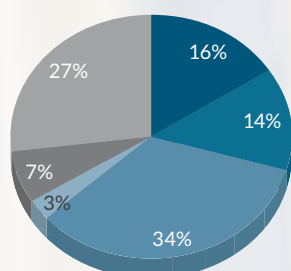
5.10 Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet 2019

[Antal, Andel]



Försörjningshinder

- Arbetslös/ingen ersättning
- Arbetslös/otillräcklig ersättning
- Arbetslös/väntar på ersättning
- Otillräcklig etableringsersättning
- Väntar på etableringsersättning
- Andra försörjningshinder



Hushållstyp

- Ensamstående kvinnor utan barn
- Ensamstående kvinnor med barn
- Ensamstående män utan barn
- Ensamstående män med barn
- Giftna/samboende utan barn
- Giftna/samboende med barn

Samtliga biståndsmottagare **231 000**

Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet	119 000
Varav:	
- Arbetslös/ingen ersättning	61 000
- Arbetslös/otillräcklig ersättning	40 000
- Arbetslös/väntar på ersättning	3 000
- Otillräcklig etableringsersättning	10 000
- Väntar på etableringsersättning	5 000
Andra försörjningshinder	111 000

Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, samtliga hushållstyper **119 000**

Varav:	
Ensamstående kvinnor utan barn	19 000
Ensamstående kvinnor med barn	16 000
Ensamstående män utan barn	41 000
Ensamstående män med barn	3 000
Giftna/samboende utan barn	8 000
Giftna/samboende med barn	32 000

5.11 Statistik per a-kassa

[Antal, Andel]

A-kassa	Medlemmar ¹	Ersättningstagare ²	Andel ersättningstagare ³	Genomsnittlig dagpenning ⁴	Avgift ⁵
Akademikernas	750 500	30 400	4,0%	919	140
Alfa	155 900	30 800	19,7%	719	150
Byggnadsarbetarnas	130 500	13 000	9,9%	859	119
Elektrikernas	30 600	1 300	4,3%	856	120
Fastighets	47 200	6 600	13,9%	720	130
Finans- och Försäkringsbranschens	50 800	1 800	3,6%	908	140
GS	47 400	4 800	10,1%	831	170
Hamnarbetarnas	1 300	200	14,8%	976	190
Handelsanställdas	188 900	20 100	10,7%	767	145
Hotell- och Restauranganställdas	93 600	24 900	26,6%	745	142
IF Metalls	274 900	24 900	9,0%	836	139
Journalisternas	10 600	1 200	11,0%	898	165
Kommunalarbetarnas	609 000	59 100	9,7%	707	120
Ledarnas	82 000	4 000	4,9%	970	150
Livsmedelsarbetarnas	30 500	3 300	10,7%	809	130
Lärarnas	155 500	6 300	4,0%	852	130
Pappersindustriarbetarnas	13 500	600	4,1%	835	149
Sekos	80 400	7 300	9,1%	839	157
Småföretagarnas	113 100	9 400	8,3%	754	159
STs	78 200	3 300	4,2%	850	135
Sveriges arbetares	6 900	1 000	14,6%	780	135
Säljarnas	8 100	1 000	11,9%	900	155
Transportarbetarnas	97 600	13 400	13,7%	822	130
Unionens	721 100	66 300	9,2%	885	170
Vision	147 200	7 600	5,2%	836	135
Alla a-kassor	3 925 100	340 100	8,7%	810	144

1 Antal medlemmar i december 2020

2 Totalt antal ersättningstagare 2020

3 Andel (%) ersättningstagare per medlemmar (2)/(3)

4 Genomsnittligt belopp i kronor per ersättningsdag

5 Medlemsavgift i kronor per månad (januari 2021)

KÄLLA: SOCIALSTYRELSEN

KÄLLA: IAF



Fler än någonsin tidigare anslöt sig till a-kassan när nästan 270 000 personer blev medlemmar under 2020.

KÄLLA: SVERIGES A-KASSOR

5.10 119 000 fick försörjningsstöd

Arbetslöshet är den vanligaste orsaken till att människor inte kan försörja sig och för den som inte har andra försörjningsmöjligheter är försörjningsstöd det yttersta skyddsnetet.

2019 var det totalt 231 000 vuxna personer (18 år och äldre) som fick försörjningsstöd och drygt hälften av dem, 119 000, fick det på grund av arbetslöshet. En tredjedel av de 119 000 fick a-kassa eller aktivitetsstöd men med så lågt belopp att de också hade rätt till försörjningsstöd och drygt hälften, 61 000, fick inte någon ersättning alls från vare sig a-kassan eller Försäkringskassan (aktivitetsstöd).

Ensamstående män utan barn var den största gruppen, 34 procent, som fick ekonomisk hjälp på grund av arbetslöshet, och den näst största gruppen var par med barn, 27 procent.

De som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet står sannolikt längre ifrån arbetsmarknaden än de som får a-kassa eller aktivitetsstöd eftersom rätten till a-kassa bygger på att man arbetat i nära anslutning till att man blev arbetslös.

5.11 25 a-kassor

I Sverige finns 25 a-kassor med sammanlagt 3,9 miljoner medlemmar. A-kassorna är parti-politiskt obundna organisationer som försäkrar sina medlemmar mot inkomstbortfall vid arbetslöshet och hjälper dem att få ersättning om de blir arbetslösa.

Allt fler har under coronakrisen blivit medvetna om att det kan svänga snabbt och att det är viktigt att vara med i en a-kassa, och många a-kassor ökade kraftigt på kort tid. I januari 2021 betalade a-kassorna ut cirka 2,4 miljarder kronor till 150 000 individer – en ökning med 34 procent i kronor, och 29 procent i personer, jämfört med januari 2020.

Pengarna som a-kassorna betalar ut kommer dels från medlemsavgifterna, dels från den arbetsmarknadsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften. En a-kassas medlemsavgifter ska täcka betalning av finansieringsavgift till staten, förvaltningskostnader och övriga utgifter. 2020 betalade a-kassorna in cirka 4,2 miljarder kronor i finansieringsavgift till staten och totalt betalade man ut cirka 24,6 miljarder. Det innebär att a-kassorna via medlemsavgifterna finansierade ungefär 17 procent av den utbetalda ersättningen, och det är en minskning med 8 procentenheter jämfört med 2019.

Coronakrisen har drabbat den svenska arbetsmarknaden hårt. Och det finns en stor osäkerhet kring hur den kommer att utvecklas och vilka spår den kommer att lämna efter sig. Samtidigt som den har drabbat hela samhället har den slagit olika mot olika branscher och grupper. Många stödåtgärder har satts in men det har förstås ändå inte gått att undvika en negativ utveckling när det gäller till exempel sysselsättningen och arbetslösheten.

6.1 Kraftigt tapp i sysselsättningen

Under 2000-talet har sysselsättningen under många år ökat, speciellt efter den nedgång som var i samband med finanskrisen 2008/2009. Under 2019 sågs en viss nedgång och när coronakrisen var ett faktum sjönk sysselsättningsgraden betydligt. I åldersgruppen 16–64 år gick den från 78,4 procent 2019 till 76,7 procent 2020. I december 2020 lyfte bland annat Arbetsförmedlingen att antalet sysselsatta skulle ha minskat betydligt mer om stödet för korttidsarbete inte funnits.

6.2 Kraftig ökning av inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen ökade kraftigt under första halvåret 2020, mellan februari och juli ökade antalet med 27 procent, från 377 000 till 478 000. Under hösten stabiliserades det något. Korttidsarbete, omställningsstöd och utökat antal utbildningsplatser har enligt Arbetsförmedlingen bidragit till att dämpa ökningen av arbetslösheten.

6.3 Störst förändring för ungdomarna

Det är främst bland de yngsta som minskningen i sysselsättningsgrad och ökningen av arbetslöshet har varit störst. Men även övriga åldersgrupper har påverkats. När det gäller sysselsättningsgrad så är minskningen statistiskt säkerställd i åldersgrupperna 15–44 år. Arbetslösheten har ökat i alla åldersgrupper utom bland de allra äldsta. Bland 65–74-åringarna är förändringen inte statistiskt säkerställd men gruppen har fått marginellt högre sysselsättning och mindre arbetslöshet.

6.4 Färre konkurser men fler anställda berördes

Totalt 7 296 företag gick i konkurs under 2020, det är en minskning med 1 procent jämfört med 2019. Antalet anställda som berördes av konkurserna ökade med 5 procent, från 22 727 år 2019 till 23 953 år 2020. Det skiljde förstås mellan branscherna hur mycket konkurserna ökade eller minskade. Inom till exempel restaurang-, catering- och barverksamhet ökade konkurserna med 11 procent och antalet anställda som berördes ökade med 37 procent. En annan hårt drabbad bransch var hotell- och logiverksamhet, där ökade antalet inledda konkurser med 72 procent, 62 företag jämfört med 36 företag 2019. Inom bland annat tillverkningsindustrin, och utbildning, hälso- och sjukvård minskade antalet konkurser.

6.5 90 000 ansökningar om korttidsstöd

I mars 2020 presenterade regeringen ett nytt system för stöd vid korttidsarbete. Korttidsarbete kan användas om ett företag har drabbats av något oväntat och därmed fått tillfälliga ekonomiska problem. Arbetstagare kan då tillfälligt gå ner i arbetstid och kostnaden för det delas mellan arbetsgivare, arbetstagare och staten. Under 2020 tog Tillväxtverket emot ungefär 90 000 ansökningar och av dem beviljades cirka 75 000. 79 procent av ansökningarna kom in i april och maj.

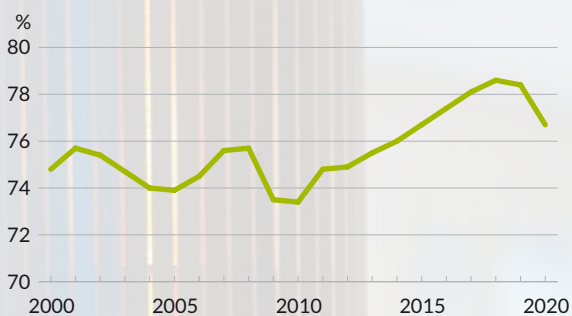
6.6 Många branscher har påverkats

Totalt föll omsättningen i näringslivet med 302 miljarder kronor 2020, vilket motsvarar en minskning med 3 procent sedan 2019. Nöjes- och temaparker var den bransch som tappade mest, 80 procent, av sin omsättning. Och den bransch som ökade mest under 2020 var budbils- och kurirföretag.



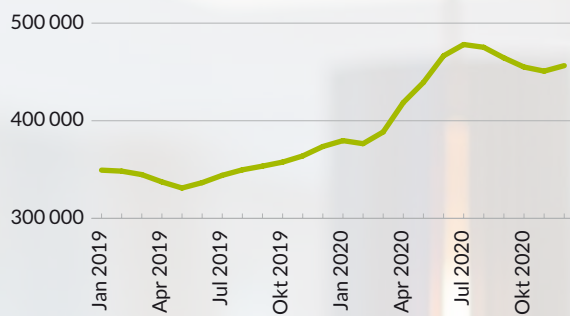
Utvecklingen i ekonomin och på arbetsmarknaden står och väger med hur vaccineringen går och vilka effekter det kan få på samhällsekonomin. Något som är säkert är dock att det fortsatt kommer att finnas ett stort antal arbetslösa framöver. KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

6.1 Sysselsättningsgrad [Andel]



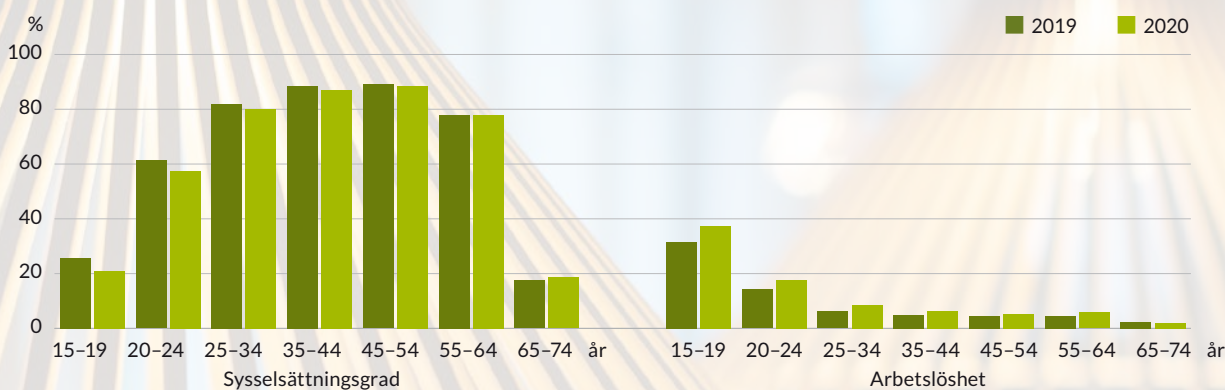
KÄLLA: SCB, AKU

6.2 Inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen [Antal]



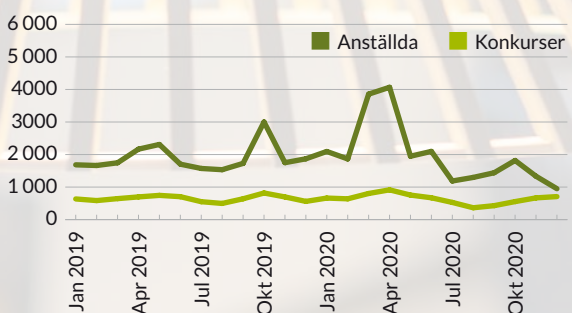
KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

6.3 Sysselsättning och arbetslöshet [Andel]



KÄLLA: SCB, AKU

6.4 Konkurer [Antal]



KÄLLA: SCB, TILLVÄXTANALYS

6.5 Korttidsstöd 2020 [Antal]

	Samtliga ansökningar	Beviljade ansökningar
April	54 200	48 300
Maj	16 900	13 300
Juni	7 000	5 300
Juli	2 600	1 900
Augusti	2 000	1 300
September	1 800	1 100
Oktober	1 300	700
November	2 900	1 700
December	1 600	1 100

KÄLLA: TILLVÄXTVERKET

6.6 Branscher som tappade respektive ökade mest i omsättning [Miljoner kronor]

Branscher som tappat mest	2019	2020	%
Nöjes- och temaparker	2 737	555	-80
Researrangörer	28 214	8 042	-71
Resebyråer	50 112	14 589	-71
Flygbolag, reguljär passagerartrafik	18 189	5 747	-68
Biografer	2 365	841	-64
Arrangörer av kongresser och mässor	6 923	3 071	-56
Flygplatser och andra serviceföretag till lufttransport	13 044	6 172	-53
Havs- och kustsjöfartsrederier, reguljär passagerartrafik	16 300	7 937	-51
Stödföretag till artistisk verksamhet	8 649	4 290	-50
Turistbyråer och dylikt	2 416	1 256	-48

Branscher som ökat mest	2019	2020	%
Budbils- och kurirföretag	3 629	6 791	87
Industri för stålrör	7 583	13 913	83
Partihandel med datoriserad materialhanteringsutrustning	1 160	1 677	45
Kontorsservicebyråer	2 139	3 049	43
Internet- och postorderhandel med datorer och annan elektronisk utrustning	5 353	7 328	37
Datorbutiker; data- och tv-spelsbutiker	14 871	20 133	35
Vapen- och ammunitionsindustri	5 552	7 410	33
Internet- och postorderhandel med brett sortiment	9 870	13 161	33
Utgivare av dataspel	15 921	20 454	28
Cykelaffärer	2 165	2 736	26

KÄLLA: SCB

6.7 A-kassan

Reglerna i a-kassan blev snabbt föremål för förändringar när regeringen insåg att pandemin skulle innebära fler arbetslösa. Bland annat införde man ett förkortat medlemsvillkor som innebar att 3 månaders medlemskap i en a-kassa, istället för tidigare 12, räckte för att uppfylla kravet för inkomstrelaterad ersättning. Dessutom sänkte man arbetsvillkoret till 60 timmar per månad i 6 månader. Innan skulle man ha arbetat i 80 timmar. Förutom att lätta på reglerna höjde regeringen också det högsta beloppet till 1 200 kronor per ersättningsdag.

Antalet ersättningstagare ökade från december 2019 till december 2020 med 51 procent, från 100 000 till 151 000, och den största ökningen var under våren. Totalt under 2020 var det 340 000 personer som någon gång fick a-kassa, vilket kan jämföras med 238 000 för 2019.

6.8 Dubbelt så många nya ersättningstagare

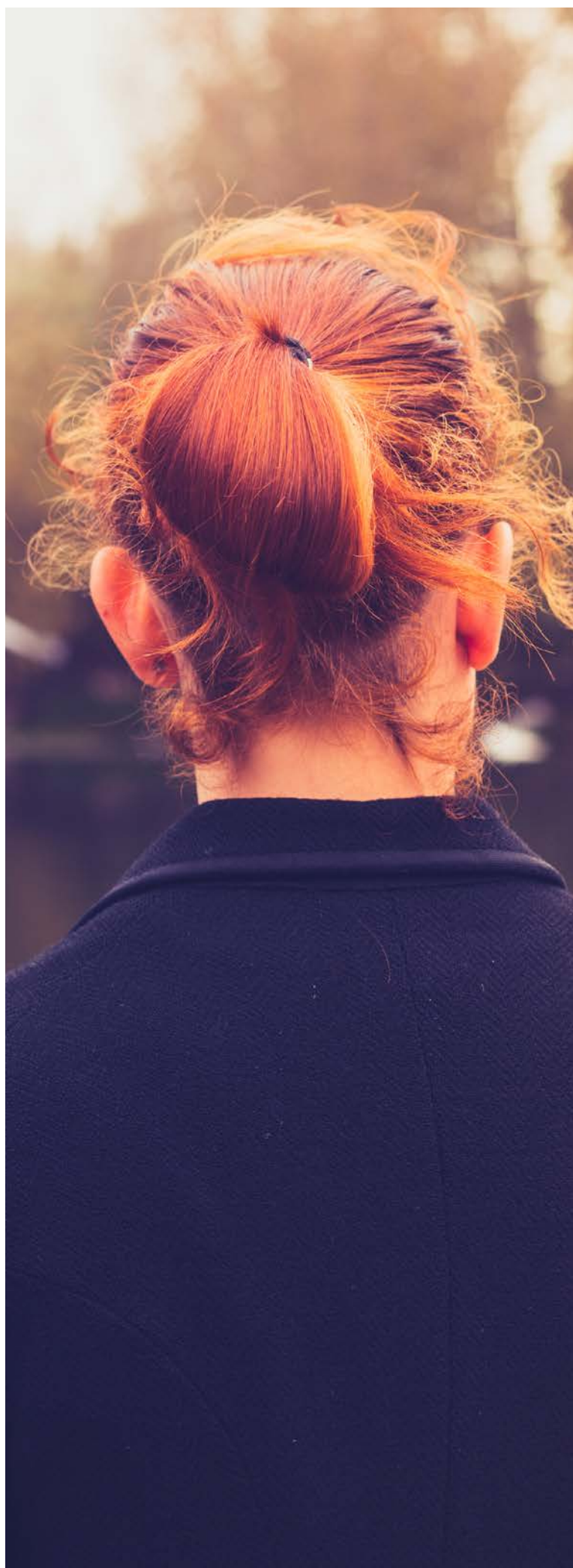
Första halvåret 2020 var det 88 000 som fick ersättning från a-kassan som dessförinnan inte hade haft det under de senaste fem åren. Motsvarande siffra för 2019 var 42 000.

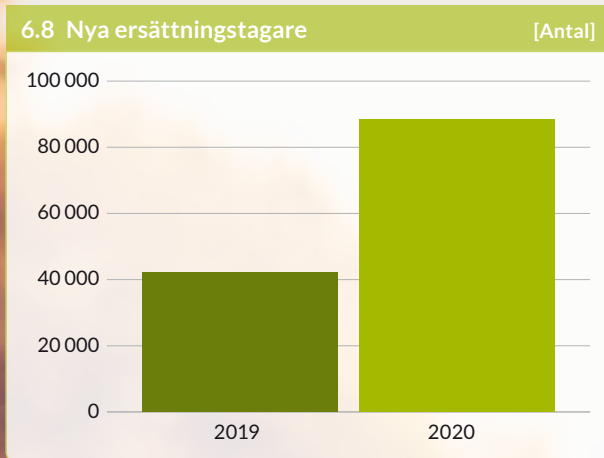
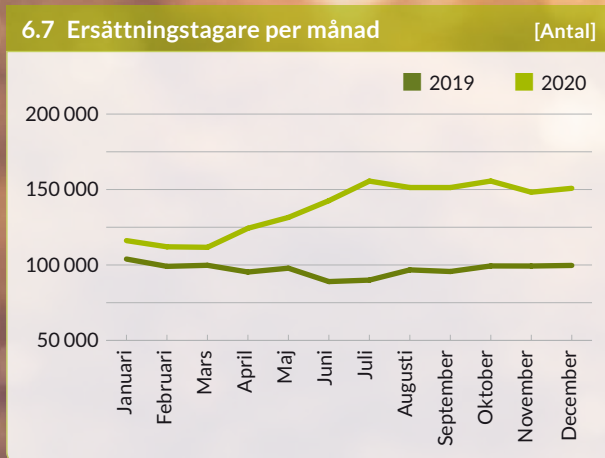
6.9 100 kronor mer per dag

För att stärka den ekonomiska tryggheten höjde regeringen i april 2020 högsta beloppet som man kan få i arbetslöshetsersättning, från 910 till 1 200 kronor för de första hundra dagarna. I slutet av juni höjdes den ersättning som man kan få för resterande dagar från 760 till 1 000 kronor per ersättningsdag. Höjningen innebar att den genomsnittliga ersättningen höjdes med drygt 100 kronor från 735 kronor i januari till 838 kronor i december 2020.

6.10 Ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll som fick ekonomiskt bistånd från kommunerna var fler under de första 8 månaderna 2020 jämfört med samma period 2019. Under hösten minskade antalet biståndsmottagare. Enligt Socialstyrelsen kan en förklaring till att det, trots högre arbetslöshet, inte varit någon stor ökning av biståndsmottagare vara att det finns en viss eftersläpning från att en individ blir arbetslös tills den söker och blir beviljad ekonomiskt bistånd. En annan förklaring menar man kan vara att de förändringar som regeringen gjort när det gäller bland annat arbetslöshetsförsäkringen och fler studieplatser har gjort att fler klarar sin försörjning utan att söka hjälp hos kommunen. Men av dem som får bistånd är det större andel som får stöd på grund av arbetslöshet och Socialstyrelsen ser en risk för att en svårare situation på arbetsmarknaden kan bidra till att fler behöver stöd en längre period.

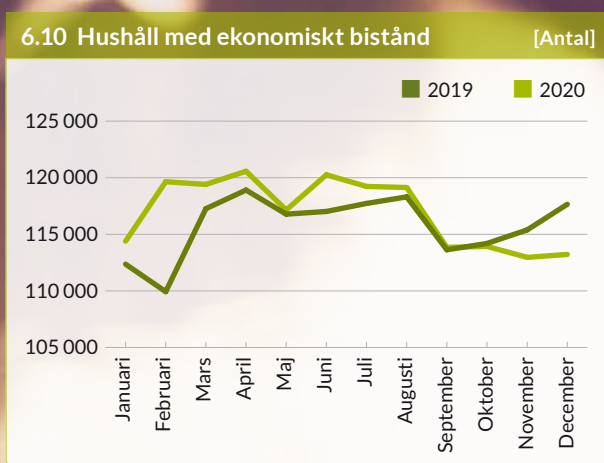




6.9 Arbetslöshetsersättning 2020 [Kronor/dag]

Månad	Dagpenning
Januari	735
Februari	736
Mars	736
April	780
Maj	791
Juni	799
Juli	829
Augusti	855
September	853
Oktober	853
November	846
December	838

KÄLLA: IAF





Arbetslöshetsstatistik – olika mått

Det finns två huvudaktörer för den svenska arbetsmarknadsstatistiken: Statistiska Centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen. SCB:s undersökning baseras på intervjuer medan Arbetsförmedlingens siffror är registerbaserade. Eftersom de två myndigheterna använder olika sätt att inhämta statistiken är uppgifterna inte direkt jämförbara. SCB ansvarar för den officiella arbetslöshetsstatistiken och vid jämförelser med andra länders statistik är det alltid den statistiken som ska användas. A-kassorna använder också i sin verksamhet statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) över ersättningstagare.

SCB:s statistik – urvalsundersökning

SCB redovisar varje månad sin arbetskraftsundersökning, AKU, som visar förhållandena på arbetsmarknaden med tonvikt på såväl antal som andel sysselsatta respektive arbetslösa. Undersökningen bygger på intervjuer framförallt via telefon. SCB redovisar AKU för varje månad, kvartal och år.

Kort beskrivning av de olika grupperna i AKU:

Befolkningen: Samtliga personer i åldern 15–74 år. I Arbetslöshetsrapporten har vi valt att redovisa åldersgruppen 20–64 år.

I arbetskraften: Alla som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatta: De som under en viss vecka arbetade minst en timme eller som hade ett arbete som de var frånvarande från, till exempel på grund av sjukdom. Även personer som får lön när de deltar i arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta. Andelen sysselsatta, sysselsättningsgraden, är antalet sysselsatta relaterat till antalet i befolkningen.

Arbetslösa: Arbetslösa som inte har något arbete under referensperioden. Man måste också kunna utföra arbete under undersökningsperioden. Här ingår också heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. Den arbetslöshet som SCB redovisar regelbundet, det så kallade relativa arbetslöshetsstalet, utgörs av andelen arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

Ej i arbetskraften: Personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Här ingår bland annat sjuka, studerande (dock ej heltidsstuderande som sökt arbete och kunnat arbeta, som räknas som arbetslösa) och pensionärer.

Arbetsförmedlingens statistik – registerbaserad

Arbetsförmedlingen redovisar varje vecka och månad statistik över arbetslösheten. Statistiken hämtas från Arbetsförmedlingens förmedlingssystem och inne-

håller uppgifter om dem som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Den återspeglar hur det ser ut sista dagen i månaden. I statistiken finns bland annat uppgifter om hur många som är öppet arbetslösa och hur många som deltar i arbetsmarknadspolitiska program – de inskrivna arbetslösa. Förutom de inskrivna arbetslösa finns flera grupper av arbetssökande (se sid. 19) och bland dem finns också kategorier av inskrivna som har ett arbete. Åldersintervallet för denna statistik är 16–64 år.

När Arbetsförmedlingen redovisar andelen inskrivna arbetssökande är det i relation till en registerbaserad arbetskraft. För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas antalet inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa eller i program) med antalet förvärvsarbetande i nattbefolkningen (SCB:s registerstatistik Rams). Uppgiften om antalet förvärvsarbetande avser november månad senast tillgängligt år, medan uppgiften om antalet arbetssökande uppdateras varje månad.

Stora skillnader i statistiken

Det finns betydande olikheter mellan AKU och Arbetsförmedlingens statistik. Det finns många personer som är arbetslösa i AKU men som inte är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. På samma sätt finns det många personer som är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen men som är sysselsatta eller utanför arbetskraften i AKU. Det är alltså i stor utsträckning olika personer som är arbetslösa enligt SCB:s och Arbetsförmedlingens sätt att räkna. Mer om skillnaderna kan du läsa i SCB:s rapport:

Bakgrundsfakta: Arbetskraftsundersökningarnas (AKU) och Arbetsförmedlingens (AF) arbetslöshetsstatistik – En jämförande studie. Du hittar den på deras hemsida, www.scb.se.

Måttet på arbetslöshet i a-kassan grundar sig på hur många av medlemmarna som får ersättning. Den statistiken sammanställs av IAF. IAF producerar också statistik över bland annat medlemsutveckling, arbetslöshetsersättning och dagpenning. Alla som är arbetslösa får inte arbetslöshetsersättning. För att kunna få ersättning måste ett antal villkor, bland annat arbetsvillkoret, vara uppfyllda. Andra orsaker kan vara att ersättningsperioden tagit slut, att man inte söker ersättning eller att man helt enkelt inte är inskriven vid Arbetsförmedlingen. För att få inkomstrelaterad ersättning måste man också vara medlem i en a-kassa.



FRÅGOR OM STATISTIKEN?
08-566 445 74
fakta@akademikernas.se

Akademikernas a-kassa.

☎ 08-412 33 00

🌐 akademernasakassa.se | arbetsloshetsrapporten.se

✉ info@arbetsloshetsrapporten.se

📱 @akademikernas